

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

**ZHODNOCENÍ VLIVU VÝSTAVBY
VYSOČINA ARÉNY NA ROZVOJ
NOVÉHO MĚSTA NA MORAVĚ**

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Ing. Helena Lorencová, Ph.D.

Autor práce:

Martina Zelená

Brno 2016

Zadání bakalářské práce

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci *Vliv výstavby Vysočina Arény na rozvoj Nového Města na Moravě* vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací. Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona. Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 17. května 2016

Děkuji Ing. Heleně Lorencové, Ph.D. za její odborné vedení, spolupráci, připomínky, cenné rady a v neposlední řadě za její ochotu. Velké díky patří bezesporu všem respondentům, kteří mi umožnili na základě realizovaných dotazníků a rozhovorů získat mnoho hodnotných informací. Touto cestou ráda poděkovala zejména Michalu Šmardovi, Stanislavu Markovi a Michaelae Buchtové za jejich čas a poskytnutí informací, bez nichž by nebylo možné tuto práci zpracovat.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá rozvojem Nového Města na Moravě v období uplynulých pěti let. Hlavní vliv na město měla výstavba sportovního centra Vysočina Aréna. Cílem práce je kromě zhodnocení rozvoje ze sociologického hlediska také zhodnocení ekonomické a environmentální základny. První část bakalářské práce obsahuje teoretická východiska, vysvětlení základních pojmů a souvislostí daného tématu sloužících k pochopení problematiky. V druhé části je práce zaměřena na zjištění pohledů jednotlivých složek podílejících se na rozvoji Nového Města na Moravě a zhodnocení jejich propojenosti. Pro zpracování práce byly použity metody kvantitativního i kvalitativního výzkumu, které byly realizovány formou webových dotazníků a přímých rozhovorů se starostou i místostarostou města a zástupkyní Sportovního klubu, vedoucí trenérkou.

Klíčová slova

Vysočina Aréna, Nové Město na Moravě, rozvoj, sport, tradice

Abstract

This bachelor thesis is occupied by latest development of small city called Nové Město na Moravě. In 2011 there passed off a construction of sport centre called Vysočina Arena and it had a major influence on the town. The aim of this thesis is the evaluation of development judged from social, economic and environmental view. Firstly the bachelor thesis is concerned with theoretical basics. It explains the fundamental concept and connections. Afterwards this thesis is focused to ascertainment individual's views of different researched sectors. During my research I used quantitative and qualitative survey. It was implemented by using web pages and straight interviews with Mayor, his deputy and representative of sport's club.

Keywords

Vysočina Arena, Nové Město na Moravě, development, sport, traditions

1. ÚVOD A CÍL PRÁCE	8
2. METODIKA	9
2.1. Kvantitativní výzkum	9
2.2. Kvalitativní výzkum	10
2.3. Ekologická stabilita	11
2.4. SWOT analýza	13
3. TEORETICKÁ ČÁST	14
3.1. Regionální rozvoj	14
3.2. Udržitelný rozvoj.....	14
3.3. Obec	14
3.4. Cestovní ruch.....	15
3.5. Dopady sportovních akcí na region.....	18
3.6. Financování sportu v Evropské unii, v České republice a regionální	18
3.7. Základní charakteristika Nového Města na Moravě.....	19
3.7.1. Přírodní poměry.....	20
3.7.2. Socioekonomické poměry	21
3.7.3. Sportovní vyžití	25
3.7.4. Památky	26
3.7.5. Mezi-obecní spolupráce.....	27
3.7.6. Ochrana přírody a krajiny.....	27
3.7.7. Vysočina Aréna	28
4. PRAKTICKÁ ČÁST	34
4.1. Interpretace realizovaných rozhovorů	34
4.2. Interpretace výsledků dotazníkového šetření	36
4.3. SWOT analýza	44
5. ZHODNOCENÍ ROZVOJE.....	46
6. NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ SOUČASNÉ SITUACE	49
6.1. Aktuální problémy Města a návrhy na jejich zlepšení	49

6.2. Vlastní návrhy	51
7. ZÁVĚR	54
8. SEZNAM ZKRATEK.....	56
9. SEZNAM GRAFŮ.....	57
10. SEZNAM TABULEK.....	58
11. SEZNAM OBRÁZKŮ.....	59
12. SEZNAM LITERATURY	60
13. PŘÍLOHY	65

1. ÚVOD A CÍL PRÁCE

Bakalářská práce se zabývá vlivem výstavby Vysočina Arény na rozvoj Nového Města na Moravě na život místních obyvatel v období od roku 2011 po současnost. Nové Město na Moravě se nachází v samotném srdci Českomoravské vrchoviny a nabízí nejen přírodní, ale i sportovní zázemí.

Dané téma jsem si zvolila, protože jsem zdejší rodačkou i současným obyvatelem města a dlouhodobě se zajímám o místní život. V průběhu bakalářského studia jsem se o svém městě dozvěděla mnoho zajímavých informací, které považuji za velice přínosné pro aplikaci ve své bakalářské práci.

K Novému Městu se neodmyslitelně pojí sportovní tradice. Za mimořádně důležitý mezník ve sportovně-kulturní oblasti rozvoje města a jeho okolí považuji rozhodnutí Mezinárodní biatlonové organizace IBU o pořádání 46. ročníku Mistrovství světa v biatlonu 2013, kterého se zúčastnilo 43 národních výprav, s čímž souvisela rozsáhlá rekonstrukce místního závodiště a s ním souvisejícího zázemí. Další akcí světového formátu byl Světový pohár v cyklokrosu a na přelomu června a července letošního roku město čeká Mistrovství světa horských kol.

S postupným rozvojem města jednoznačně souvisí provedená výstavba Vysočina Arény, jejímž vlivem na život místních obyvatel se zabývám ve své bakalářské práci. Zároveň se zajímám o organizace, které výstavbu zřizovaly či se na ní podílely nebo se stále podílí na jejím provozu. Bakalářská práce bude dále sloužit jednotlivým aktérům jakožto zpětná vazba z různých pohledů.

Hlavním cílem práce je zhodnocení rozvoje Města na Moravě od roku 2011, kdy došlo k výstavbě biatlonového a cyklistického zázemí nazývaného Vysočina Aréna. Rozvoj města hodnotím ze sociologického hlediska (názory občanů), ekonomického hlediska (z pohledu garanta výstavby – radnice Nového Města na Moravě a Sportovního klubu) a z environmentálního hlediska prostřednictvím ekologické stability. Cíle práce bylo dosaženo pomocí dotazníkového šetření a provedených rozhovorů se zastupiteli vybraných organizací. Na základě analýzy města a empirického šetření byla vytvořena SWOT analýza a z ní z části vyplývající zlepšení aktuálních problémů.

2. METODIKA

Metodika je postup výzkumu zahrnující výběr metod, technik a výzkumného vzorku. Vychází z poznání a empirie, dále přesně vymezuje jednotlivé postupy pro výkon dané činnosti (Olecká, Ivanová, 2010). Ke zkoumání skutečností rozlišujeme dva základní přístupy a to kvalitativní a kvantitativní. Oba výzkumné přístupy mají určité výhody a nevýhody, zároveň přinášejí informace specifické povahy, které jsou navzájem nezastupitelné (Reichel, 2009). Z tohoto důvodu jsem se rozhodla využít obě zmiňované výzkumné metody a založit praktickou část na dotaznících a rozhovorech s respondenty. Teoretická část je založena na studiu odborné literatury.

2.1. Kvantitativní výzkum

Kvantitativní výzkum znamená, jak již ze slova kvantita lze odvodit, mnohost, četnost, množství či velikost. Kvantita je měřitelnou vlastností, kterou lze vyjádřit číslem (Olecká, Ivanová, 2010). Kvantitativní výzkum lze realizovat tehdy, jde-li o jevy relativně jednoduché (myšleno bez skrytí smyslového poznání) a do určité míry poznané. Dle Suryňka, Komárkové a Kašparové (2001) jsou hlavním přínosem této formy výzkumu:

- rozsah výskytu, zastoupení – rozumí se tím četnost nebo okruh sociálních subjektů, u kterých se vyskytuje, nebo oblast, ve které se vyskytuje;
- frekvence – projev složek sociálního a sociálně psychologického jevu v čase;
- intenzita – síla jednotlivých složek sociálního a sociálně psychologického jevu.

Pro hlubší prozkoumání problematiky práce bylo využito kvalitativních metod, konkrétně dotazníkového šetření.

Dotazník

Dotazník lze definovat jako soubor písemných záměrných otázek, sledujících poznání určitých jevů ve vymezeném souboru jedinců. Dotazník je měrný prostředek, jehož pomocí se zkoumají postoje lidí k různým jevům, jejich názory, motivy rozhodování apod. (Veselá, 2000). Dotazníkem se rozumí formulář obsahující otázky, který respondent většinou vyplňuje bez jakéhokoli prostředníka. Výhodou této výzkumné metody je možnost postihnout velký, i územně rozptýlený, zkoumaný soubor. Naskýtá se zde i výhoda pro respondenta, který si může zvolit situaci vhodnou k jeho vyplnění. Hlavní nevýhody dotazníkového šetření jsou dvě – první spočívá v situaci respondenta, který je s dotazníkem sám, tedy je zde možnost

nepochopení otázek, přeskočení otázek a následné ohrožení validity a reliability dat. Druhou nevýhodou je nízká návratnost dotazníků, která ohrožuje reprezentativnost výzkumu (Novotná, 2014). Při svém výzkumu jsem si zvolila kombinaci uzavřených a polo uzavřených otázek, kde mohli respondenti vybírat z několika variant odpovědí, ale mohli také vyjádřit svůj názor pomocí doplnění odpovědi – jiné. V dotazníku bylo použito celkem 19 otázek z toho 11 uzavřených, 6 polouzavřených a 2 škálové otázky, kde respondenti vyjadřovali svůj postoj k zajištěnosti Vysočina Arény podle hodnotící škály. Otázky byly zaměřovány převážně na sociologické postoje jednotlivců a jejich demografické údaje.

Dotazníkového šetření prostřednictvím dotazníku, který byl umístěn od 7. do 21. března 2016 na webovém portálu vyplno.cz a následně rozeslán respondentům k vyplnění pomocí vygenerovaného odkazu, se zúčastnilo celkem 220 respondentů. Výsledky byly do grafické podoby zpracovány pomocí programu Microsoft Excel.

Výběr respondentů

Pro každý výzkum je klíčové si správně zvolit výběr respondentů neboli výzkumný soubor. Tento výzkumný soubor je množina objektů, kterých se zkoumání týká a na které mají být jeho výsledky vztaheny. Respondenti byli vybráni na základě účelového výběru, tzn. strategie, ve které konkrétní prostředí osoby či aktivity jsou záměrně dány do takového pořádku, aby poskytly obtížně zjistitelné informace (Maxwell, 2005). Tato strategie je založena především na úsudku výzkumníka o tom, co by mělo být pozorováno a co vůbec pozorovat lze (Disman 2009). Další užitou technikou pro výběr respondentů byl tzv. „snowball sampling“, v překladu sněhová koule (Disman 2009). Metoda sněhové koule je určena k získání nových případů díky postupnému nominování osob při rozhovoru s konkrétní osobou. Cílem je dosáhnout co nejrozmanitějšího a nejreprezentativnějšího výběrového souboru (Hartnoll, 2003).

Pro naplnění cílů práce bylo zajímavé do průzkumu zahrnout jak obyvatele města, tak i návštěvníky/turisty, jejichž názory a vnímání mohou být značně rozdílné.

2.2. Kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum je dle známé definice Dismana (2000) nenumerné šetření a interpretace sociální reality, přičemž jeho cílem je odkrýt význam podkládaný sdělovaným informacím. Kvalitativní výzkum je tvořen třemi složkami – sběr údajů, analytické a interpretační postupy a písemní či ústní výzkumné zprávy. Kvalitní výzkum se proto orientuje na pochopení smyslu

jednajících sociálních subjektů (Surynek, Kašparová, Komárková, 2001). Cílem kvalitativního výzkumu je vytváření nových hypotéz a teorií (Strauss, Corbinová, 1999).

Pro hodnotnější výsledky bakalářské práce bylo využito i kvalitativních metod a to konkrétně rozhovorů s jednotlivými aktéry působících na Vysočina Arénu.

Rozhovor

Rozhovor (neboli interview) je přirozený prostředek lidské komunikace. Při rozhovoru jde vždy o sdělování informací mezi dvěma či více jedinci. Rozhovorem zjišťujeme stav vědomí a názory. Získaná data jsou odrazem objektivních jevů v lidském vědomí (Veselá, 2000). Výhodou metody rozhovoru je menší možnost nepochopení otázce, protože tazatel může respondentovi poskytnout doplňující informace. Hlavní výhodou této metody je ovšem reprezentativnost. Nevýhodou metody rozhovoru je možnost zkreslení dat tazatelem a následné ohrožení validity a reliability výzkumných dat (Novotná, 2014).

Při výzkumu byla zvolena metoda polo-strukturovaného rozhovoru, který měl předem určený cíl, rámcovou osnovu, ale následně se vyvíjel dle situace. Rozhovory probíhaly v období od 21. března 2016 do 2. května 2016 formou osobního dotazování. Rozhovoru se účastnili zastupitelé města – starosta města Michal Šmarda a místostarosta Stanislav Marek, druhého rozhovoru uskutečněného dne 2. května 2016 se účastnila představitelka Sportovního klubu NMnM a vedoucí trenérka Bc. Michaela Buchtová. Záznam odpovědí probíhal souběžně s rozhovorem na zvukové zařízení. Výhodou využitého polo-strukturovaného rozhovoru je větší prostor pro vyjádření subjektivních názorů dotazovaného a umožňuje vyjasnit si případné nejasnosti v průběhu rozhovoru. Jako technika přepisu byl využit shrnující protokol, kdy byly doslovně zachovány jen klíčové pasáže, ostatní části rozhovoru byly zestručněny, ale vždy zůstal zachován původní smysl sdělení. Přepisy jsou k nahlédnutí v příloze C.

2.3. Ekologická stabilita

Ekologická stabilita je schopnost ekologických systémů uchovat a reprodukovat pomocí samoregulačních procesů své podstatné charakteristiky. Lze tedy říci, že je to schopnost ekosystému vyrovnávat změny způsobené vnějšími i vnitřními činiteli a zachovávat své přirozené vlastnosti a funkce (Míchal 1996). Dále Míchal (1992) člení ekologickou stabilitu na vnitřní a vnější. Vnitřní ekologická stabilita je schopnost ekosystému existovat při normálním působení faktorů prostředí včetně těch extrémů, na něj jsou ekosystémy dlouhodobě adaptovány. Vnější ekologická stabilita je schopnost ekosystému odolávat

působení mimořádných vnějších faktorů, na něž není ekosystém přírodním vývojem adaptován, např. zemětřesení nebo znečišťování vod. Ekologickou stabilitu lze hodnotit koeficientem ekologické stability (KES), což je poměrové číslo stanovující poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinných prvků ve zkoumaném území.

Ke zhodnocení environmentální stability území jsem využila výpočtu ekologického koeficientu.

Výpočet koeficientu ekologické stability

$$EK = \frac{LP + VP + TTP + Pa + Mo + Sa + Vi}{OP + AP + Ch} = \frac{\text{stabilní ekosystémy}}{\text{nestabilní ekosystémy}}$$

Stabilní prvky:

- LP = lesní půda
- VP = vodní plochy a toky
- TTP = trvalý travní porost
- Pa = pastviny
- Mo = mokřady
- Sa = sady
- Vi = vinice

Nestabilní prvky:

- OP = orná půda
- AP = antropogenní plochy
- Ch = chmelnice

Klasifikace výsledné hodnoty uvedeného koeficientu

$KES \leq 0,1$: území s maximálním narušením přírodních struktur, základní ekologické funkce musí být intenzivně a trvale nahrazovány technickými zásahy.

$0,1 < KES \leq 0,3$: území nadprůměrně využívané, se zřetelným narušením přírodních struktur, základní ekologické funkce musí být soustavně nahrazovány technickými zásahy.

$0,3 < KES \leq 1$: území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou, oslabení autoregulačních pochodů v ekosystémech způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatkové energie.

$1,0 < KES < 3,0$: vcelku vyvážená krajina, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami, důsledkem je i nižší potřeba energeticko-materiálových vkladů.

$KES \leq 3,0$: přírodní a přírodě blízká krajina s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem.

2.4. **SWOT analýza**

Na základě analýzy Města a empirického šetření byla sestavena SWOT analýza. SWOT analýza se skládá ze čtyř částí – S (strength) v překladu silné stránky, W (weakness) značí slabé stránky, O (opportunities) znamenají příležitosti a T (threats) neboli hrozby. Silné a slabé stránky zahrnují vnitřní podmínky a vlivy, které jsou vytvářeny samotným Městem, naopak tomu jsou příležitosti a hrozby, které působí na Město zvenčí a je zde pouze malá možnost je ovlivnit.

3. TEORETICKÁ ČÁST

3.1. Regionální rozvoj

Definice regionálního rozvoje není zcela dána, přesto lze konstatovat, že regionální rozvoj lze chápat ve dvou základních přístupech. Prvním je praktický přístup, kde regionálním rozvojem je míněno vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného systematicky vymezeného prostoru, vznikající v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. Takovéto využití se projevuje v lepší konkurenceschopnosti soukromého sektoru, vyšší životní úrovni obyvatel a stavu životního prostředí. Druhým je akademický přístup, který chápe regionální rozvoj jako aplikaci nauk, zejména ekonomie, geografie a sociologie, řešící jevy, procesy a vztahy systematicky vymezeného prostoru, které jsou ovlivněny přírodně-geografickými, ekonomickými a sociálními podmínkami daného regionu. Tento přístup hledá příčiny zákonitostí rozmístování ekonomických činností a nerovnoměrného osidlování území a v návaznosti hledá nástroje pro ovlivnění těchto procesů (Wokoun, 2008). Regionální rozvoj je i vědní disciplína, jejíž počátky re datujeme dle Krejčího (2010) zhruba do 30. let 20. století. Lze ji tedy považovat za poměrně mladou vědní disciplínu. Oproti tomu pojem region, jako objekt vědeckého chápání, je mnohem starší.

3.2. Udržitelný rozvoj

Trvale udržitelný rozvoj je dle § 6 zákona č. 17/1992 Sb. o životním prostředí, takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystému. Druhou možnou interpretací trvale udržitelného rozvoje je způsob života zaměřený na hledání harmonie mezi člověkem a přírodou, tedy mezi společností a jejím životním prostředím. Celý udržitelný rozvoj spočívá v rovnováze mezi svobodami a právy každého jedince a jeho odpovědností vůči jiným lidem i přírodě jako celku (Naše společná budoucnost, 1991).

3.3. Obec

Dle §1 a 3 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů tvořící územní celek, který je vyhrazen hranicí území obce. Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády (zákon č. 128/2000 Sb. o obcích). Čebišová (1996) vymezuje

obec jako sociální jednotku uskutečňující běžný hospodářský a kulturní život, který uspokojuje zájmy a potřeby obyvatelstva. Obec v demokratickém státě má postavení územního samosprávného společenství. V územní samosprávě rozhodují volené orgány obcí o zásadních věcech, jako jsou strategie rozvoje, hospodaření s majetkem a územní změny.

3.4. Cestovní ruch

„Necestujeme, abychom utekli od našeho života, cestujeme, aby nám neutekl život.“

M. Zikmund

Dle Páskové (2008) lze cestovní ruch popsat jako aktivitu osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem trávení volného času, obchodního jednání či jiným účelem. Zmíněná definice zahrnuje místní, časové i motivační vymezení cestovního ruchu. Mezi oborově zaměřená vymezení cestovního ruchu patří zejména ekonomická, geografická, sociologická a ekologická definice.

Cestovní ruch jako jeden z ukazatelů životní úrovně plní společenské i hospodářské funkce. Mezi hlavní společenské funkce patří všestranný rozvoj osobnosti, fyzická i duševní regenerace a s tím spojená léčebná prevence, progresivní využití volného času, tvorba životního stylu. Zároveň je i nástrojem vzdělávání a kulturní výchovy člověka (Kopčil, 1985). Z druhého pohledu – hospodářského – lze říci, že cestovní ruch je významným sektorem národního hospodářství. Jeho význam ve 20. století významně vzrostl a stal se běžnou součástí života obyvatel vyspělých států (Linderová, 2013).

Členění cestovního ruchu

Konečný (2013) v rámci turismu hovoří o formách a druzích cestovního ruchu. Zatímco formy vycházejí ze zaměření na uspokojování určitých potřeb účastníka cestovního ruchu, v případě druhu turismu je vždy zdůrazněn určitý prvek. Druhy cestovního ruchu vycházejí z následujících kritérií:

- podle místa pobytu – domácí, zahraniční (příjezdový/výjezdový);
- dle způsobu organizace – organizovaný, neorganizovaný, veřejné formy;
- dle velikosti skupiny – skupinový, individuální;
- dle délky stráveného času – krátkodobý, dlouhodobý;
- dle časového rytmu – každodenní, víkendový, týdenní, dlouhodobější;
- dle rozložení během roku – sezonní, celoroční;

- dle způsobu spotřeby turistického produktu – kolektivní spotřeba neodlišených turistů, nerozlišený produkt: podobnost zařízení a zkušeností, vysoce standardizovaná a velkoměřítková produkce nabídky, tlak na nízké ceny, vysoký počet turistů;
- dle vlivu na hostitelské prostředí – tvrdý, měkký.

Formy, jak již bylo řečeno, vycházejí ze zaměření na uspokojování určitých potřeb účastníka.

Mezi základní formy turismu řadíme:

- rekreační turismus;
- kulturní turismus;
- lázeňský turismus;
- kongresový a veletržní turismus;
- specifické formy
 - náboženský cestovní ruch;
 - ekoturismus;
 - venkovský cestovní ruch;
 - vinařský cestovní ruch;
 - cykloturismus;
 - lovecký cestovní ruch;
 - gastronomický cestovní ruch;
 - náboženský turismus.

Možných kategorií lze vymezit celou řadu.

Sportovní cestovní ruch

Ve sportovním cestovním ruchu je evidentní hierarchie turistických aktivit. Sportovní turisté mohou být motivováni jednotlivými sportovními akcemi, kombinací sportovní a nespportovní akce nebo nespportovními akcemi obsahujícími sportování (Gibson, 2006). Tento specifický druh cestovního ruchu zažívá na území České republiky již dlouhou dobu velký boom hlavně v oblibě cykloturistiky. Nejde však pouze o vlastní sportovní aktivity, ale i o pasivní diváctví na sportovních akcích (Foret, 2013).

Podmínky rozvoje cestovního ruchu

Pro rozvoj cestovního ruchu je nezbytné splnit tři základní podmínky – zachovat bezpečnost v dané destinaci, vytvořit dostatečný fond volného času a zajistit přiměřené disponibilní důchody obyvatelstva. Podíl obyvatelstva na cestovním ruchu patří k důležitým měřítkům životní úrovně dané země. Rozvoj cestovního ruchu je podporován řadou faktorů, souvisejících s růstem počtu obyvatelstva naší planety, zlepšováním jejich zdravotního stavu

a zvyšováním vzdělanosti, která postupně překonává jazykové bariéry a podněcuje touhu po poznání nových míst, kultur a prožití neobvyklých zážitků. Podnětem pro rozvoj cestovního ruchu je i postupující globalizace, spojená se soustředováním lidí do velkých aglomerací, rozšiřování moderních technologií umožňujících bezproblémovou komunikaci a rychlé překonání vzdálenosti. V hierarchii potřeb člověka se cestovní ruch postupně přesune z potřeb luxusních a zbytných do potřeb běžných, které jsou nedílnou součástí jeho spokojeného života (Foret, 2008).

Vazba mezi územním rozvojem a cestovním ruchem

Vazba s územním rozvojem v Evropě vychází ze záměru Evropské unie dosáhnout vyváženého a trvale udržitelného rozvoje, především posilováním hospodářské a sociální soudržnosti. Rozvoj tendencí směřovaných k aplikaci principů trvale udržitelného rozvoje v rámci regionálního rozvoje se jednoznačně projevuje v oblasti cestovního ruchu. Podle WTO¹ udržitelný rozvoj turistiky uspokojuje potřeby současných turistů a hostitelů regionu a zároveň chrání a zvyšuje tyto možnosti do budoucna (Vaško, 2002).

Přínosy cestovního ruchu pro region

Tabulka 1: Přínosy cestovního ruchu pro region

Ekonomická oblast	Sociálně-kulturní oblast	Ochrana životního prostředí
Příjmy místního i státního rozpočtu jsou navýšeny o daně a poplatky.	Podporování sociálního rozvoje a zmírňování chudoby.	Příjmy ze vstupu do chráněných oblastí, daně a poplatky pomáhají financovat ochranu přírodních zdrojů.
Prostřednictvím cestovního ruchu se zlepšuje platební bilance státu.	Zvyšuje se životní standard místních obyvatel.	Atraktivita přírodního prostředí vede k tvorbě chráněných oblastí.
Stimulují se investice do místní infrastruktury.	Zachování a částečná obnova kulturních tradic a historie.	Reguluje se počet návštěvníků v chráněných územích.
Dochází k lepší podpoře rozvoje malých a středních podniků.	Postupně dochází k lepšímu pochopení mentality jiných národů.	
Zvyšuje se zaměstnanost v regionu.		

Zdroj: Kirařová 2003, vlastní zpracování

¹ WTO – World Trade Organization, Světová obchodní organizace

3.5. Dopady sportovních akcí na region

Podle Kotlíkové (2008) pořádání sportovních akcí v daném místě jednoznačně přispívá ke zvýšení hodnoty a budování image dané destinace. To platí také o dobře známých sportovních akcích, které se stávají synonymem pro danou lokalitu, v níž se konají. Jedná se i o Nové Město na Moravě, které je známo svou lyžařskou tradicí.

Jeden z hlavních pozitivních dopadů sportovních akcí na region je zvýšení návštěvnosti. Ta se vztahuje hlavně na dobu konání dané akce, ale může být vyvolána i následně. Úspěšné akce mohou příznivě ovlivnit i image destinace, kdy se oblast dostává do médií a vzrůstá o ní informovanost. Před konáním velké sportovní akce dochází hlavně k výstavbě a modernizaci sportovních zařízení a jiných turistických atrakcí. Dochází ke zlepšení silniční infrastruktury, jsou zvětšeny parkovací zóny, je přizpůsobována městská hromadná doprava. Také se rozšiřují produkty sportovně zaměřeného cestovního ruchu, jako je pořádání soutěží ve sportovních zařízeních nebo exhibice v nových halách.

Mezi negativní dopady patří hlavně přetěžování dopravní infrastruktury, tvorba odpadů, větší nároky na bezpečnost účastníků nebo vyšší ceny (Kotlíková, Schwarthoffová, 2008).

3.6. Financování sportu v Evropské unii, v České republice a regionální

Podle Lukáškové (2010) je financování sportu zajišťováno z veřejných prostředků a soukromých zdrojů. V mnohých případech tedy dochází k prolínání financování z obou oblastí a jedná se o vícezdrojové financování sportu. Všechny složky sportu jsou výrazně ovlivňovány dotacemi z veřejných rozpočtů. Dle Hobzy (2006) je největším zdrojem sportu rozpočet domácností. Pokud člověk místo času věnovaného zvolenému druhu sportu produktivně pracuje, má možnost získat určité finanční prostředky nebo vytvářet jiné hodnoty.

Fondy Evropské unie zahrnují širokou škálu nástrojů finanční a technické pomoci. Jádro regionální a strukturální politiky EU tvoří strukturální fondy. Peníze z těchto fondů jsou čerpány vždy v několikaletých cyklech na základě definovaných cílů a priorit. Základem jsou operační programy, tedy strategické dokumenty pro konkrétní tematickou oblast. V České republice jsou také poskytovány dotace na sport prostřednictvím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Tyto dotace jsou používány na běžné, neinvestiční potřeby organizací nebo i kapitálové, grantové programy například na obnovu materiálně technické základny (Novotný a kol., 2011). V současné době mohou být v České republice na regionální úrovni zdrojem výdajů na sport také rozpočty krajských úřadů, měst a obcí a další zdroje, např. příspěvky podniků a organizací, sponzorství či dary (Lukášková, 2010).

3.7. **Základní charakteristika Nového Města na Moravě**

Město Nové Město na Moravě (dále jen Město) leží na lesnaté, hornaté Vysočině mezi Moravou a Čechami, v oblasti patřící do dřívějšího okresu Žďár nad Sázavou. Na obrázku č. 1 v příloze B je zobrazena poloha Města, které se rozkládá přibližně deset kilometrů východně od obce Žďár nad Sázavou a nyní vystupuje jako obec s rozšířenou působností. Z turistického hlediska patří do širší oblasti Českomoravské vysočiny.

Rozloha Města je 61,13 km² a nachází se v nadmořské výšce 594 metrů nad mořem. Městu patří celkem 25 základních sídelních jednotek, osm z nich jsou přilehlé obce (Regionální informační servis, 2015).

Dle Nomenklatury územních statistických jednotek (dále jen NUTS) 2 spadá Město do oblasti Jihovýchod, dle NUTS 3 do Kraje Vysočina, dle NUTS 4 do okresu Žďár nad Sázavou (Regionální informační servis, 2015).

Popis hranic vybraného území

Katastrální území zahrnuje nejenom samotné území Města, ale i jeho okolní části. Hranice nejsou pravidelně vytyčeny silnicemi nebo biokoridory. Začneme-li s popisem hranic směrem od severu na východ, hranice katastrálního území zahrnuje část obce Maršovice, která je přidružená k Městu. Hranice území pokračuje přes kopec Šírák směrem k obci Pohledec, kde navazuje na průmyslové oblasti a poté na říčku Bezděčku. Hranice směrem z východu na jih se táhne podél železniční tratě, poté přes kopec Mnichova hora, les Velké Mnichovy k lesu Malé Mnichovy až k obci Nová Ves u Nového Města na Moravě. Katastrální hranice území Města na jihu ještě zahrnuje trojici rybníků Trnka, Křivka a Němec. Hranice směrem na západ vede přes pole směrem k obci Petrovice, následně na sever podél silnice č. 19 (směr Žďár nad Sázavou). Do katastrálního území Města spadá, na rozdíl od Harusova kopce, kopec Šibenice. Hranice dále vede lesem podél silnice č. 35314, která hraničí s Vysočina Arénou, směrem k obci Vlachovice. U Cihelny přechází hranice na Ochoz, tam navazuje směrem na říčku Bobrůvku, která vede až do obce Maršovice. Hranice jsou zobrazeny v obrázku č. 2 v příloze B.

Historie města

Vznik Města je spjat se jmény pánů z Medlova i Pernštejna a zároveň s cisterciánským klášteřem v blízkém Žďáře nad Sázavou. Město bylo založeno jako osada Bočkonov, později přezváno na Nové Město. V čele Města se vystřídalo několik šlechtických rodů. (Rosenbaum, 1969).

Město si již od minulosti potrpí na tradice – v 17. století bylo Novoměstsko proslulé převážně železářstvím a sklářstvím. Další neoddelitelně spjatou tradicí s Městem je sport, zejména lyžařství a turistika. Jejich začátky spadají do 19. století. Významným rokem se stal rok 1895, kdy byl založen Bruslařský klub v Novém Městě na Moravě. Roku 1910 se tento klub změnil na Sportovní klub, který se jako první moravský klub stal členem Svazu lyžařů. V témže roce se ve Městě konaly první lyžařské závody a následně každé tři roky byl provozován lyžařský kurz. Novoměstští lyžaři se proslavili doma i v zahraničí. S tím vším souvisí i novoměstská výroba lyží, jež má velkolepou pověst (Rosenbaum, 1969).

Dlouholetou tradici má i turistika. Nedaleký hřeben Devíti skal už od roku 1886 přitahoval turisty i horolezce, kteří „utíkali“ z civilizace načerpat nových sil do přírody. Okolí Města zůstává ideálním prostředím dodnes – krajina prostých půvabů, bohatá na slunce, vzduch, se stálou větrností a zvláště bohatá na vodu – převážně v zimě, kdy je zasypána velkým množstvím sněhu. Příliv turistů se rozmohl a s tím je spjat rozvoj a výstavba ubytovacích zařízení – Sněžné, Tři Studně, Medlov, Milovy a další (Rosenbaum, 1969).

3.7.1. Přírodní poměry

Geomorfologické poměry

Město spadá do Česko-moravské soustavy základního geomorfologického členění. Českomoravská vrchovina byla utvořena hercynským vrásněním. Město spadá do provincie České vysočiny, Česko-moravské sub-provincie, oblasti Křižanovské vrchoviny, celku Bítešské vrchoviny, podcelku Novoměstské vrchoviny, jejíž nejvyšší vrchol je Harusův kopec (Atlas krajiny České republiky, 2009).

Geologické poměry

Město se nachází v centrální části Českého masívu (Atlas krajiny České republiky, 2009). Území bylo vytvořeno hercynským vrásněním v mladších prvohorách, v druhohorách postupně erodovalo, koncem třetihor docházelo pod vlivem alpínského vrásnění k rozlámání Českého masívu na kry. Ve čtvrtohorách, v důsledku mrazového zvětrávání, docházelo k rozpadu hornin a vzniku kamenných moří (Vávra, 2008).

Na jižním okraji města je činný lom, který odkrývá plochu uložené migmatity moldanubika. Mezi další typické přeměněné horniny v okolí Města patří svorové ruly, pararuly a žuly (Pudnimapa.cz, 2016).

Na území ORP² Nového Města na Moravě se nachází několik skalních útvarů – Pasecká skála, Deset skal, Vávrova skála, Pohledecká skála, Malinská skála, Drátník a další.

Pedologické poměry

V okolí Nového Města na Moravě se nachází kambizemě s průměrnou minerální silou (Řehořová, 2010). Z půdních druhů převažují hlinitopísčité půdy. Mimo zastavenou část se nacházejí louky, pastviny a orná půda (Atlas krajiny České republiky, 2009).

Klimatické poměry

Město se nachází v mírně teplé podnebné oblasti, přesto patří mezi nejchladnější oblasti Vysočiny. Průměrné teploty vzduchu: nejteplejší 10°C až 22°C, nejchladnější -12°C až 2°C. Roční úhrn srážek se pohybuje okolo 700 mm, nejvíce jich napadne v letním období (Atlas krajiny České republiky, 2009). Vývoj úhrnu srážek v letech 2006 – 2015 znázorňuje graf č. 1 v příloze A.

Hydrologické poměry

Na území Města se nachází několik rybníků – Cihelský, Klečkovský, Zichův, Kazimírův – tyto rybníky slouží spíše k relaxaci obyvatel, než k rybolovu. Mimo zastavěné území se dále nacházejí rybníky Trnka, Křivka, Němec a Černý rybník. Městem protékají dvě říčky – Bobrůvka a Bezděčka. Soutokem Bobrůvky a Libochovky vzniká Loučka, přítok Svratky, která je přítokem Dyje (Atlas krajiny České republiky, 2009).

3.7.2. Socioekonomické poměry

Struktura obyvatel

Počet obyvatel ke dni 31. 12. 2014 byl 10 158, z toho 5 051 mužů a 5 107 žen. Z grafu č. 2 v příloze A lze vidět věkovou strukturu při znázornění celkového počtu obyvatel, ale i rozdělení dle pohlaví. V Městě se v roce 2014 narodilo 108 dětí, naopak zemřelých bylo 79. Přírozený přírůstek obyvatelstva byl tedy v roce 2014 pozitivní (Regionální informační servis, 2015). Z grafu č. 3 v příloze A lze spatřit záporný vývoj počtu obyvatel v letech 2005 – 2015.

² ORP- obec s rozšířenou působností

Nezaměstnanost

Míra nezaměstnanosti ve Městě byla k datu 31. 12. 2011 celých 10,42 %, což znamená 532 obyvatel. Největší skupinu tvoří vyučení absolventi (274), dále 119 s maturitou, 86 obyvatel se základním vzděláním. Nejmenší skupinou nezaměstnaných jsou absolventi vysokých škol – 20 obyvatel. Nejvíce nezaměstnaných je vyučených mužů ve věku nad 50 let. Kritickou skupinou u žen je také věk nad 50 let. Dlouhodobě evidovaných nezaměstnaných obyvatel (nad 12 měsíců) je celkem 249 (Regionální informační servis, 2015). Vývoj podílu nezaměstnaných osob je zachycen v graf č. 4 v příloze A.

Nemocnici Nové Město na Moravě, příspěvkové organizaci, právem patří označení největšího zaměstnavatele ve Městě a jeho okolí. Nemocnice zaměstnává 1000 – 1499 zaměstnanců, což je nejvíce v ORP Nové Město na Moravě. Nemocnice je druhým největším zaměstnavatelem v bývalém okrese Žďár nad Sázavou, kde ji předstihuje pouze jeden podnik – Žďas, a.s., se svými 2500 – 2999 zaměstnanci (Nemocnice Nové Město na Moravě, 2015). Druhým největším zaměstnavatelem ve Městě je MEDIN, a.s., dále SPORTEN, a.s., kteří zaměstnávají 200 – 499 zaměstnanců (Ústav územního rozvoje, 2016). Celkem se na území Města v roce 2014 nacházelo 3 840 podniků, což je o 427 více než v roce 2006. Vývoj počtu ekonomických subjektů na území Města je uveden v grafu č. 5 v příloze A.

Pohyb obyvatel

Z grafu č. 6 v příloze A je patrný vývoj přírůstku obyvatel v letech 2006–2014. Přirozený přírůstek je po celou dobu téměř konstantní, pohybující se převážně mezi hodnotami 20-30. Naopak migrační přírůstek je velice nestálý. Nejprve do roku 2008 je v kladných hodnotách, v dalších letech dochází k velkému propadu, a to až k hodnotě -250 (Český statistický úřad, 2016). V roce 2009 dolehla světová finanční krize i na místní podniky a i zde došlo k výraznému propouštění. Místní nemocnice, která je největším zaměstnavatelem, nebyla ohrožena a nedošlo ke snížení stavu zaměstnanců, na rozdíl od druhé největší místní firmy – Medin, a.s., která propustila během let 2008–2010 rovných 100 zaměstnanců, podobně i firma Sporten propouštěla, protože se její zakázky a následná výroba snížily až o třetinu. (Medin.cz, 2013 a Sporten, 2011). Od roku 2011 se začíná celkový přírůstek ustalovat okolo hodnot -45 až -20, přisuzují to stabilnějšími ekonomickému vývoji na světovém trhu a českém pracovním trhu. Dalším možným důvodem je atraktivnější nabídka pracovních pozic v důsledku rozvoje Města.

Dopravní a technická infrastruktura

Silniční dopravní spojení s okolními obcemi je velice dobré. Silnice na Novoměstsku jsou kvalitní, kvalitně udržované. Silniční spojení využívají převážně osobní automobily a autobusy, přes Město nevede žádný „kamionový tah“. Četnost autobusového spojení záleží na cílové destinaci – nejčastějším autobusovým spojením je linka Bystřice nad Pernštejnem – Žďár nad Sázavou, která vede právě přes Město. Vlaková dostupnost je dle mého názoru prozatím dostačující – ve Městě jsou dvě vlakové zastávky. Četnost vlakového spojení není tak častá jako u autobusového – linka Nové Město na Moravě – Žďár nad Sázavou jezdí nepravidelně jedenkrát za hodinu. Od 1. 1. 2014 byla zprovozněna městská hromadná doprava, která má 14 zastávek (MHD zive.cz, 2014). V samotném Městě či jeho okolí se nenachází letiště ani větší vodní toky sloužící k dopravě.

Občanská vybavenost

Ve Městě se nacházejí pobočky státní i městské policie, sbor dobrovolných hasičů a okresní nemocnice. Mezi základními státními službami ve městě nalezneme Českou poštu, dvě mateřské školy, dvě základní školy, jednu střední odbornou školu, gymnázium a základní uměleckou školu.

Ve Městě se nachází i pobočky největších obchodních řetězců působících na území České republiky – Billa, Penny market a Lidl. Z menších řetězců dále Jednota, drogerie Teta, pekařství Enpeka a lékárna Dr. Max. Místní lidé preferují nakupování v menších obchodech specializovaných na jeden druh zboží – zdravá výživa, pekárna, železářství, švadlenka atp.

Využití území (Land use)

V katastrálním území Města je zemědělsky využito cca 48 % půdy. Vývoj záboru zemědělské půdy v letech 2006–2014 uvádí graf č. 4 v příloze A. Nejvíce využívaná je orná půda (11 % z celkového množství orné půdy v ČR, 77 % zemědělské půdy), následně lesní půda (Nové Město na Moravě, 2015). Většina území spadá do bramborářské zemědělské výrobní oblasti, minimální část do kukuřičné a řepařské oblasti. Přes polovinu osevních ploch zaujímají obiloviny – ječmen a pšenice. Louky a pastviny jsou využívány zejména pro chov skotu. Katastrálním územím Města vede jedna silnice I. třídy., v samotném Městě byla zavedena městská hromadná doprava. Průmysl ve Městě je středně rozvinut – můžeme zde nalézt dvě velké firmy – Medin a Sporten (Medin.cz, 2011).

Zemědělství

V okolí Města se často střídají lesy s loukami. Konečný (2015) označuje okres Žďár nad Sázavou za jedinou výjimku mezi ostatními okresy, který se svými podmínkami pro zemědělství nejvíce podobá okresům s vysokým významem a růstem ekologického zemědělství. Dále je jediným okresem Vysočiny, který nepatří mezi zranitelné oblasti na zemědělské půdě. Jak dále zmiňuje Konečný (2015), okres Žďár nad Sázavou patří mezi okresy s malým poklesem intenzity chování skotu a zároveň náleží mezi okresy s rostoucí intenzitou chovu ovcí. S rozvíjejícím se cestovním ruchem je upravována krajina, s rozvojem zemědělství jsou obhospodařována a často i rozšiřována zemědělská pole (graf č. 7, příloha A). Orná půda zde trpí vodní erozí a v okolí Města převládá bramborářská produkce. V zemědělství pracuje přibližně 5 % obyvatelstva (Postavení venkova v kraji Vysočina, 2009).

Lesnictví

Typickým listnáčem je buk lesní (časté bučiny), ale v blízkém okolí Města převažují jehličnany – smrk, jedle, borovice a modřín. Mezi významné rostliny tohoto území řadíme mochnu bahenní, jaterník podléšku, kyčelnici devítilistou (Nové Město na Moravě, 2015). Z grafů č. 8 a 9 v příloze A lze sledovat nárůst ploch lesních pozemků, ale i zastavěných ploch v letech 2006–2014 na úkor ploch zemědělských.

Průmysl

Od středověku až do konce 19. století se zde rozvíjel železárenský a sklářský průmysl, topilo se dřevěným uhlím. Dále byla na území Města papírna, cihelna, vápenka a pila. V dnešní době se ve Městě nachází 35 malých podniků, 10 středních podniků a dva velké plně prosperující podniky: MEDIN, a. s., specializující se na výrobu stomatologických a chirurgických nástrojů a Sporten, a.s., který se zabývá výrobou lyží. Firma Sporten je jediný znečišťovatel ovzduší v okolí, a to konkrétně spalovna (Nové Město na Moravě, 2015).

Rozpočet Města

„Lidé mají právo vědět všechno o každé koruně, kterou utratíme.“

Michal Šmarda, starosta Města

Od roku 2012 Město zavedlo tzv. *klikací rozpočet*, který je volně přístupný na internetových stránkách. Zde každý může vidět, jaké příjmy a výdaje Město vynaložilo, odkud peníze

přicházejí a kam putují. Lze zde lehce dohledat, jaké investice byly plánovány a jaké byly skutečné náklady. Výsledek hospodaření Města je uveden již z roku 2009. Aktuální stav salda ke dni 31. 12. 2015 byl – 38 743 204 Kč.

Služby pro turisty a místní obyvatele

Tabulka 2: Srovnání změn kulturního vybavení Města v letech 2010 a 2014 (před a po výstavbě Vysočina Arény)

2010	2014
15 HÚZ ³	13 HÚZ
415 kulturních akcí	453 kulturních akcí
202 074 přenocování v HÚZ	249 660 přenocování v HÚZ
2063 ekonomických subjektů	2059 ekonomických subjektů

Zdroj: Informační centrum Nové Město na Moravě, 2016

Graf č. 10 v příloze A zachycuje vývoj počtu hromadných ubytovacích zařízení na území ORP Nového Města na Moravě v letech 2006–2014. V návaznosti na vývoj počtu kulturních akcí a celkového počtu přenocování v HÚZ lze spatřit postupný rozvoj cestovního potenciálu i přes skutečnost, že počet HÚZ na území Města v letech 2010 a 2014 klesl.

3.7.3. Sportovní vyžití

Místní přírodní podmínky jsou vynikající příležitostí pro zdravý životní styl, provozování sportů a dlouhodobé načerpání energie. Poměrně vysoká poloha, dobré zimní podmínky a zajímavé terény vytvářejí příznivé podmínky pro běžecký lyžařský sport, který zde má dlouholetou tradici a již i světové jméno. Součástí Města je i tzv. „Šibenice“ – skokanský můstek, který byl využíván po několik desítek let. Zdejší krajina je v letních měsících více než často vyhledávána cyklisty i turisty. Roku 2014 byly slavnostně otevřeny singletrackové tratě pro cyklisty (viz kapitola 5. 11. 4.).

Městské lázně

V listopadu roku 2015 byly otevřeny první městské lázně. V bohatě vybaveném komplexu nabízejí plavecký bazén, posilovnu, wellness a další služby. Návštěvnost lázní neustále pomalým tempem roste, stejně jako poptávka po službách.

³HÚZ – hromadná ubytovací zařízení

Lyžařské okruhy

Jedním z prvních významných lyžařských závodů byla Zlatá lyže. Tento závod se uskutečnil již v roce 1934 a účastnilo se jej 206 závodníků. Od tohoto roku se závod Zlatá lyže stal tradicí a probíhá až do současnosti. Celosvětově se Zlatá lyže proslavila již dříve, ovšem pro české fanoušky, kteří dojížděli na závod v několikatisícovém počtu, byla zásadní několikaletá úspěšnost českých lyžařů – Kateřiny Neumannové, Lukáše Bauera a dalších (Nové Město na Moravě, 2009). V současné době je každoročně upravováno 180 kilometrů přírodních lyžařských tratí v okolí Města, pokud ovšem nepřeje počasí, lze využít uměle zasněžovaných tratí ve Vysočina Aréně (viz kapitola 5. 11.), (Jihlavská drbna, 2016).

Fitness, sauna, squash

Pro sportovce, ale i rekreanty existuje několik míst, kde mohou vyhledávat posilovnu, squash, ale i několik typů saun a masáže. Všechny uvedené sporty nabízí firma Sporten, zabývající se jak výrobou lyží, tak i sportovním vyžitím sportovců. Saunu s bazénem nabízí Hotel SKI, umístěný přímo ve Vysočina Aréně. Sauna, bazén a další rekreační využití je nyní, jak bylo zmíněno výše, nově dostupné i v městských lázních.

Sportovní kluby

Ve Městě je provozováno celkem 26 sportovních oddílů, spolků, klubů či organizací. Různorodost je zde opravdu veliká – od mažoretek, přes fotbalový klub až po Teakwon-do. Mezi nejvýznamnější a nejvyhledávanější patří fotbalový klub SFK VRCHOVINA Nové Město na Moravě a Sportovní klub lyžování, o kterém podrobněji pojednává kapitola č. 5. 11. a kapitola č. 6. (Sportovní oddíly, spolky, kluby a organizace, 2016).

3.7.4. Památky

Kostely

Ve Městě nalezneme tři kostely. Farní Kostel svaté Kunhuty se nachází přímo v centru města a patří k nejstarším stavebním památkám města - první nepřímá zmínka o něm je z roku 1362. V letech 1928–1929 ztvárnil místní malíř Karel Němec biblické postavy a příběhy ze života svatých přímo na fasádu kostela (Nové Město na Moravě, 2009). Dalším je evangelický kostel, který byl postaven ihned po vydání tolerančního patentu v roce 1784. Do třetice se ve Městě nachází menší hřbitovní kostelík - kostel Nanebevzetí Panny Marie.

Významné budovy

K nejvýznamnějším budovám Města patří bývalá renesanční radnice, která vznikla v roce 1955 přestavbou dvou měšťanských domů na Vratislavově náměstí. Od roku 1907 zde sídlí Horácké muzeum (Rudolfová, 2002). Další zvláštní místo v oblasti sběratelství lokálních výtvarných děl zaujímá Müllerova horácká galerie. Soukromá kolekce novoměstského faráře Matěje Müllera je zveřejněna již od roku 1952 v prostorách místní fary. Horácká galerie se dočkala svého otevření až roku 1964 (Nové Město na Moravě, 2009).

Sochy

Nejvýznamnějšími sochařskými památkami jsou sloup se sochou sv. Anny s Pannou Marií, Mohyla svobody a Popravčí meč, Raněný, a Píseň z hor (Nové Město na Moravě, 2009).

3.7.5. Mezi-obecní spolupráce

Město je součástí mikroregionu Novoměstsko, skládající se z celkem 29 obcí. V současné době je Město zapojeno do projektu *Obce sobě* s hlavním tématem Administrativní podpora obcí (Svazek obcí, 2015). Mikroregion Novoměstsko společně s mikroregiony Bystřicko a Pernštejn je členem místní akční skupiny *Zubří země, o. p. s.* Hlavním cílem Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na roky 2014–2020 je zajištění celkového rozvoje regionu jako regionu usilujícího o zkvalitnění všech aspektů života obyvatel či jeho návštěvníků. Hlavním principem je trvale udržitelný rozvoj s důrazem na zachování zdrojů nacházejících se na tomto území a ohledem k životnímu prostředí regionu. Strategie se skládá z podrobné analýzy výchozího stavu a ze souhrnu navrhovaných řešení. Na tuto strategii budou navazovat akční plány a konkrétní projekty (MAS Zubří Země, 2016).

3.7.6. Ochrana přírody a krajiny

Město spadá do CHKO⁴ Žďárské vrchy. Nacházejí se zde dvě přírodní památky: Pernovka a U Bezděkova. Pernovka je rašelinná louka v lese Ochoz, hostí bohatou populaci masožravé rosnatky okrouhlohlísté a dalších vzácných, ohrožených rostlin a živočichů. U Bezděkova můžeme nalézt šafrán bělokvětý. Všechny tyto objekty spadají do správy CHKO Žďárské vrchy.

⁴ CHKO – chráněná krajinná oblast

Zvláště chráněné části katastrálního území

Tabulka 3: Zvláště chráněné části na území Města

Kategorie chráněného území	Popis chráněného území
Přírodní památka Pernovka	Pernovka se rozkládá na území o velikosti 1,42 ha. Přírodní památkou byla vyhlášena 1954.
Přírodní památka U Bezděkova	Hlavním důvodem ochrany je výskyt šafránu bělokvětého.
CHKO Žďárské vrchy	CHKO se rozléhá na 715 km ² , vyhlášeno bylo 1970. Jedná se o oblast přirozené akumulace vod.

Zdroj: Agentura přírody a krajiny České republiky, 2016, vlastní zpracování

3.7.7. Vysočina Aréna

Nové Město je největším a neznámějším střediskem běžeckého lyžování na Vysočině. Lyžařský stadion leží na severozápadním okraji města (obrázek č. 3 v příloze B), nedaleko areálu pro sjezdové lyžování na Harusově kopci. V areálu je k dispozici přibližně 100 kilometrů tratí, upravovaných převážně pro klasickou techniku lyžování (Ski areál Nové Město na Moravě, 2000–2013).

Výstavba

Rekonstrukce se největší biatlonový a lyžařský areál v České republice dočkal v roce 2011, od kdy probíhala výstavba v několika etapách až do roku 2014, kdy byly dostavěny a zpřístupněny singletracky. O stavební investici ve výši 290 milionů korun se podělilo Ministerstvo školství, Kraj Vysočina a Město. Stavba byla rozdělena do dvou etap. První etapa probíhala od září do prosince roku 2011, kdy došlo k rozšíření tribun pro diváky. Kapacita tribun se zvýšila ze 4 000 na 15 000 stojících fanoušků. Byl vybudován podchod na tribuny a podél celé trati bylo položeno 13 kilometrů optických kabelů. Pro lyžaře a servisní týmy bylo vybudováno zázemí. Druhá etapa prací byla zahájena s příchodem jara v dubnu 2012.

„Zbourán byl dvoupodlažní správní objekt místního Ski klubu, který byl nahrazen výrazně prostornější, moderní čtyřpodlažní administrativní budovou Office Area, která zaujme čelní hliníkovou prosklenou fasádou. Zde budou mít zázemí například zástupci mezinárodní biatlonové asociace IBU, rozhodčí, obsluha časomíry a velkoplošných obrazovek i novináři a organizátoři mistrovství světa. Kolem nového objektu vznikla nová parkovací místa a vybudovány byly dva podzemní spojovací tunely ústící na stadion.“

popsal Jiří Komínek, stavbyvedoucí střediska Servis z Divize kapacity PSJ (Vysočina Aréna NMNM 2008–2015; online). Po nástavbě tribuny A s novými komentátorskými stanovišti se zvýšila kapacita na 1 787 míst. Další tribuna C má kapacitu 14 53 diváků a největší v areálu bude nová tribuna D nad vodní nádrží pro 3 127 diváků. Celková kapacita tribun se tak zvýšila na 8 080 osob (Biatlonový areál v Novém Městě na Moravě, 2011; online). Při výstavbě se dbalo i na dopravní infrastrukturu vedoucí do areálu, na kterou bylo vynaloženo 15 milionů korun a na chodníky, které vyšly na pět milionů korun. Asfaltový povrch byl vytvořen podél hlavní silnice vedoucí od nemocnice, okolo společnosti Medin přímo k Vysočina Aréně. Druhá komunikace vznikla v ulici Polní po začátek lesa a následně byla rozšířena i lesem přímo k Aréně. Třetí významnou opravou komunikace a její vyasfaltování proběhlo v ulici Vlachovická, kde za účelem zpevnění povrchu parkovacích ploch byla navezena patnácti centimetrová vrstva šterku (Žďárský deník, 2012). Soupis provedených změn v obou etapách znázorňuje tabulka č. 4.

Tabulka 4: Konkrétní změny v první a druhé etapě výstavby Vysočina Arény

I. etapa	II. etapa
lyžařské tratě	revitalizace ochozského potoka
tunely pro napojení se stávajícími tratěmi	zpevnění vnitřního prostoru trestného kola
posílení kabelů elektřiny	zpevnění plochy za Office Arénou
osvětlení lyžařských tratí	přípojka splaškové kanalizace
rekonstrukce stadionu pro zasněžování	rozšíření tribun A, C
prohloubení a zvětšení rezervoáru pro sníh	nová tribuna
vybudování parkoviště	odstranění objektu věže v lyžařském areálu
přivaděč vody pro zasněžování	novostavba objektu Office area
vodoměrná šachta	přemostění potoka lávkami
infrastruktura – optické kabelové rozvody	úprava střelnice
ozvučení areálu	podchod na stadion
přestavba kabin pro sportovce	

Zdroj: Vysočina Aréna – NMNM, 2015; vlastní zpracování

Na obrázcích č. 4 a 5 v příloze B lze z leteckých snímků pořízených v letech 2006 a 2015 spatřit celkový pohled provedených zásahů do krajiny.

Financování výstavby

Z následující tabulky č. 5 lze vidět, které organizace se finančně podílely na výstavbě Vysočina Arény. Roku 2011 předcházelo vynaložení částky 120 milionů korun na zahájení výstavby. Celá výstavba proběhla „čistě“ a nezůstaly žádné dluhy. V grafu č. 11 v příloze A je graficky zobrazen podíl jednotlivých subjektů na financování výstavby.

Pro lepší představení a komplexnost je v příloze B obrázek č. 6 zobrazující mapu vlastnictví území Vysočina Arény a okolí.

Tabulka 5: Objekty podílející se na výstavbě

Poskytující objekt	Částky v mil. Kč	%
Kraj Vysočina	60	21
Evropská unie	100	34,5
MŠMT	100	34,5
Nové Město na Moravě	30	10
Celkem	290	100

Zdroj: MŠMT ČR 2011: online, vlastní zpracování

Srovnání s ostatními světovými lyžařskými a cyklistickými středisky

V Evropě nastal v posledních letech biatlonový boom. Biatlon se stal mezi diváky i sportovci oblíbenější než klasické lyžování, a to převážně pro svoji extrémní napínavost a možnosti zvratu do poslední chvíle. Ovšem základem úspěchů každého sportu je kvalitní trénink, který si vyžaduje odpovídající zázemí. S rostoucí popularitou roste i soutěž o nejatraktivnější arénu jak v Evropě, tak na celém světě. Z nejlepších evropských biatlonových středisek, se kterými se Vysočina Aréna může měřit, lze jmenovat: Östersund (Švédsko), Hochfilzen (Rakousko), Pokljuka (Slovinsko), Ruhpolding (Německo), Antholz-Anterselva (Itálie), Oslo Holmenkollen (Norsko), Chanty-Mansijk (Rusko), (Biatlonmag.cz, 2015).

Obdobně lze jmenovat několik konkurenčních evropských arén pro cyklokros: Lourdes a Le Bresse (Francie), Cairns (Rakousko), Albstadt (Německo), Val di Sole (Itálie) a další (UCI SVĚTOVÝ POHÁR, 2016).

Využití Arény 2012 – 2016

Od počátku roku 2012 se začaly objevovat články zabývající se kvalitou a využitelností Vysočina Arény. Areál je od samotného otevření využíván jak světovými sportovci, tak

i místními kluby a obyvateli. K samotnému areálu se vyjádřil starosta Města Michal Šmarda slovy:

„Areál, jehož multifunkčnost nám mohou ostatní areály závidět, bude po vybudování mimo soutěžní akce sloužit každodenně především veřejnosti. Osvětlené lyžařské tratě budou veřejně přístupné. Týmové zázemí je navrženo tak, aby měli návštěvníci během svých aktivit k dispozici veškerý komfort.“ (Žďárský deník, 2012)

První zátěžový test pro Vysočina Arénu, a také pro celý tým pracující na její výstavbě, proběhl začátkem roku 2012 – Světový pohár v biatlonu.

"Očekáváme denně okolo deseti tisíc zahraničních příznivců. Pokud se naše předpoklady naplní, tak budou všechny hotely v širším okolí obsazeny. Akce bude přínosná pro celý kraj. Udělali jsme ekonomickou studii, dopad v tržbách by měl být okolo půl miliardy korun. Což rozhodně není na zimní období málo," řekl Hamza (Česká televize, 2012).

Dne 11. 1. 2012 proběhl první závod Světového poháru, konkrétně individuální závod žen. Průběh světového poháru byl hodnocen kladně. Následujícího roku (2013) proběhl doposud největší závod, který Aréna hostila – Mistrovství světa v biatlonu (obrázek č. 7 v příloze B). Tento šampionát proběhl ve dnech 7. – 17. 2., kdy Arénu navštívilo každý závodní den 27 tisíc fanoušků a 377 závodníků s týmy. Celkem tedy lze říci, že do Vysočina Arény během osmi dnů zavítalo 207 tisíc diváků. Nesmíme opomenout i další členy podílející se na organizaci závodů – organizátoři, dobrovolníci, televizní pracovníci a novináři (OEZ: Mistrovství světa v biatlonu 2013, 2016). Svoji práci zvládli na výbornou především logistickí akce, kterým se podařilo zajistit klidný průběh již od prvního dne. V těchto dnech fungoval systém objízdných tras po okresních silnicích, využita byla nově zřízená parkoviště, naopak v ulicích Města vedoucích přímo k Vysočina Aréně byly obstarány vhodné zákazy, aby se případné dopravní problémy vyhnuly především obyvatelům (Sport.idnes.cz, 2013). V průběhu poháru se podařilo českému týmu získat i zlatou medaili, čímž opět o stupínek stoupla popularita českého biatlonu.

Za nejvýznamnější událost odehranou ve Vysočina Aréně v roce 2014 lze považovat návštěvu současného prezidenta České republiky Miloše Zemana. Prezident se společně s hejtmanem kraje Jiřím Běhounkem setkali s představiteli Sportovního klubu a během hodinové debaty

zazněla slova jako budoucí rozvoj a podpora zázemí Vysočina Arény v podobě vybudování sportovního centra pro biatlon, běžecké lyžování a horská kola (Vysočina Aréna, 2014).

V roce 2015 se ve Vysočina Aréně uskutečnil Světový pohár horských kol (obrázek č. 8 v příloze B). Návštěvnost byla veliká, místní sportovci se mohli v určitých dnech zapojit i do závodění.

„Neuvěřitelná atmosféra, kterou tu vytvoří diváci. Musím strašně pochválit českého diváka, jak dokáže fandit všem závodníkům, nejen českým. To se závodníkům z celého světa líbí, to na žádném jiném závodě nezažijí,“ Švýcar Nino Schurter, trojnásobný vítěz SP ve Městě 2015 (Český rozhlas, 2015)

V roce 2016 se můžeme v průběhu července těšit na Mistrovství světa horských kol a v prosinci do Vysočiny Arény opět zavítá Světový pohár v biatlonu.

V současné době se Město rozhodlo dát Sportovnímu klubu 850 tisíc korun na zajištění letošního provozu Arény. Doposud Město dotovalo významné sportovní akce pořádané klubem, tento rok poprvé změnilo svůj přístup. Za peníze Město chce, aby byl sportovní areál co nejvíce přístupný veřejnosti – upravené lyžařské tratě a otevřená sociální zařízení, i v případě, že se nekoná žádná velká sportovní akce. Pokud se letošní způsob dotování provozu osvědčí, počítá radnice s jeho pokračováním v dalších letech (Jihlavská drbna, 2016).

Doplňky Vysočina Arény – singletracky a zásobník sněhu

V roce 2014 byly slavnostně otevřeny nové singletrackové tratě pro cyklisty. Tyto tratě jsou speciálně upravené a barevně rozlišené dle náročnosti, proto je mohou absolvovat lidé všech věkových kategorií. Singletrackové stezky vedou celkem 26 kilometrů lesem nazývaným Ochoza, dohromady nabízejí celkem 30 kilometrů jednostranné tratě (obrázek č. 9 v příloze B).

Novoměstský Sportovní klub začal v létě 2015 stavět zásobník sněhu. Náklady na vybudování zásobníku činily celkem 27 milionů korun, z toho 25 milionů pokryla účelová dotace ministerstva školství. Zbývající dva miliony přidal Sportovní klub. Betonová jáma na ploše zhruba jednoho hektaru je zahlobena čtyři metry pod úroveň terénu, vejde se do ní zhruba 60 tisíc kubíků nastříkaného sněhu. Izolaci zajistí fólie a štěpka, počítá se s tím, že do další zimy „přežije“ zhruba 40 tisíc kubíků sněhu, ze kterých jsou organizátoři schopni připravit až 3,75 kilometrů dlouhý okruh. Ve světě nejsou zásobníky ničím neobvyklým, využívají

je i severské země. Mezi funkcionáři se už mluví o tom, že od roku 2018 bude zásobník sněhu podmínkou pro pořádání světových akcí.

Začátkem roku 2015 proběhla internetová anketa, zda občané souhlasí či podporují další výstavbu ve Vysočina Aréně. Z grafu č. 12 v příloze A je patrné, že občané byli od začátku názorově rozděleni do tří skupin. První skupina (34 % hlasujících) by podpořila výstavbu, druhé skupině (35 % hlasujících) výstavba nevadí a zbylých 31 % hlasujících nesouhlasila s výstavbou, většinou z důvodu již proběhlých velkých investic. Zásobník ovšem nebyl akcí Města, a proto to nemohli občané ani z části ovlivnit. Na tuto akci poskytlo Město Sportovnímu klubu asi půl hektaru lesního pozemku, a to za odhadní cenu 104 tisíc korun. Další pozemky získal klub od soukromých majitelů.

V příloze B jsou k dispozici obrázky zachycující situaci v průběhu výstavby arény a pohled na současný stav. Obrázek č. 10 zachycuje stavbu tunelu, obrázek č. 11 zachycuje stavbu nových tratí, obrázek č. 12 zobrazuje nové tribuny a obrázek č. 13 zobrazuje novou Office Arénu.

4. PRAKTICKÁ ČÁST

4.1. Interpretace realizovaných rozhovorů

Tato kapitola je věnována analýze dat zjištěných na základě zrealizovaných rozhovorů, jejichž kompletní podoba je součástí přílohy C. Na základě zjištěných informací o regionu a Městě samotném byly vymezeny základní výzkumné otázky. Jak již téma práce naznačuje, cílem uskutečněných rozhovorů bylo nalezení odpovědi na hlavní výzkumnou otázku, která zní: „*Jaký je vliv výstavby Vysočina Arény na rozvoj Města?*“ Z výsledků bylo vymezeno pět základních kategorií:

- Jedinečnost
- Přínos pro občany a sportovní klub
- Rozvoj cestovního ruchu
- Pozitiva
- Negativa

Jedinečnost

Vysočina Aréna se stala, obzvláště po vydařeném Mistrovství světa v biatlonu v roce 2013, světově uznávaným zimním zázemím pro lyžařské a biatlonové soutěže, ale také pro severské kombinace. Při sestavení pomyslného žebříčku jedinečností Vysočina Arény vyplývajících z výzkumu se mezi první příčky řadí masivní divácká návštěvnost, a to jak obyvateli regionu, která pramení převážně z místní tradičnosti sportu, tak i dalších skupin obyvatel České republiky, konkrétně turistů, amatérských sportovců, cyklistů, skautů apod. Na dalším místě pomyslného žebříčku jedinečností se dále pohybuje výhodná poloha Areálu, která se dá takřka považovat za střed Evropy. Zásadní je také přirozené zakomponování Areálu do okolní přírody, což působí velice jemně, nenásilně. Poslední vybranou jedinečností je bezesporu péče Města o provoz Vysočina Arény a její okolní krajinu se snahou o obnovu původní lokální přírody. Město každoročně investuje 850 tisíc korun na provoz Vysočina Arény tak, aby byly zabezpečeny základní standartní služby pro občany a ostatní návštěvníky, další část peněz z rozpočtu putuje na podporu místního sportu a neopomíjí ani rekultivaci krajiny, do které tak významně město svou výstavbou areálu zasáhlo.

Přínos pro občany a sportovní klub

S novými sportovně-kulturními možnostmi se rapidním tempem zvýšil zájem nejen místních obyvatel o sport a s ním souvisejícími aktivitami. Sportovní klub po výstavbě Vysočina Arény zaznamenal mnohonásobný nárůst poptávky po trénincích biatlonu a z části i o klasické lyžování. Se zvyšující se aktivitou a atraktivitou Sportovního klubu postupně roste i příspěvek Města na fungování klubu.

Přínosy Vysočina Arény z hlediska místní infrastruktury se od roku 2011 projevují velkými změnami v rozvoji infrastruktury 15 milionovým investicím Města. K dodatečnému rozvoji dopravní infrastruktury došlo v roce 2012 v důsledku příprav na Mistrovství světa v biatlonu 2013, kdy byly zkvalitněny či opraveny hlavní dopravní tahy, jak silniční, tak železniční. Základní sociální a ekonomické služby, jako je například zdravotnictví či nabídka služeb, nebyly výstavbou významně značně ovlivněny.

Rozvoj cestovního ruchu

NOVÉ MĚSTO ŽIJE – od roku 2011 používá Město nový slogan, který zachycuje pointu aktivního života ve Městě. Převážně výstavbou Vysočina Arény a pořádanými akcemi se podařilo Město proslavit nejen v Kraji Vysočina či České republice, ale i po celém světě. Město je v současnosti vyhledáváno mnohými českými sportovci a rodinami, ale i zahraničními sportovci a turisty. Nejvhodnějším ukazatelem je kapacita HÚZ na území ORP NMnM, ale i v kraji. Při rozhovoru pan starosta Šmarda potvrdil dvojnásobný nárůst příjmů Města z tohoto ukazatele, ovšem výše těchto financí se pohybuje okolo 200 tisíc korun ročně a pro Město se tak stávají téměř zanedbatelnými. K nejčastějším zahraničním návštěvníkům patří němečtí turisté, ovšem při velkých soutěžích panují na prvních příčkách návštěvníci ze severských velmocí – Norska, Švédsko, Finsko.

Pozitiva

Mezi zřejmé pozitivní stránky patří zlepšení image Města, navázání kontaktů se světem, zviditelnění Města, zlepšení sportovního zázemí pro mnohé sporty a všechny věkové kategorie, postupný růst a rozvoj Sportovního klubu a výrazně lepší zapojení obyvatel a místních podnikatelů do městského života – převážně do činnosti Města, ale i do organizace závodů. Klíčovou se stala i zlepšující se dopravní infrastruktura, která je významným faktorem pro rozvoj turismu. V samotných rozhovorech bylo uvedeno mnoho dalších přínosů, ovšem v tomto výběru jsou uvedeny pouze ty nejčastější a nejvýznamnější pro rozvoj města a regionu.

Negativa

S výstavbou souvisejí nejen pozitivní, ale i negativní stránky a vlivy. Původní Ski Areál se začal budovat již v 70. letech 20. století a až do roku 2011 byl přirozeně zasazen do místní přírody. S výstavbou Vysočina Arény došlo k výraznému narušení lokální biodiverzity a ovlivnění místních ekosystémů. V průběhu zkvalitňování lyžařských a bruslařských tratí došlo k výraznému vykácení lesa a vybetonování lesních stezek, kolečkové dráhy, velkého a malého oválu na stadionu a prostoru pro buňky a parkoviště.

Z druhé strany environmentálního pohledu, Město má zpracovaný decimální plán, který dodržuje a velká část porostu, která byla vykácena, již byla vysazena do jiných míst Města. Zároveň veškeré zásahy proběhly pod přísným dohledem Správy CHKO Žďárské vrchy.

S vyšší atraktivností a návštěvností Města příležitostně dochází k navýšení ruchu a hluku, jak v centru, tak v okolí Vysočina Arény. V centru Města jsou tyto skutečnosti omezeny večerními hodinami nočního klidu, z druhé strany zvýšený hluk a vzniklé neuklizené odpadky při soutěžích v Aréně mohou mít negativní vliv na místní faunu i flóru.

4.2. Interpretace výsledků dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na vnímání změn občany ve Městě a jeho okolí po výstavbě Vysočina Arény, tedy od roku 2011. Na dotazníkové otázky, které jsou součástí příloh C, odpovědělo 220 respondentů, z toho 195 novoměstských občanů.

Struktura respondentů byla velice rozmanitá. Z celkového počtu odpovědělo 50 % respondentů, že žijí ve Městě od narození, dalších 32 %, že žijí ve Městě déle než pět let. Věkové rozložení respondentů bylo poměrně vyrovnané, nejčastěji byli respondenti ve věku 4–50 let (21 %), následovala skupina 19–30 let (20 %), dále se za sebe řadily skupiny ve věku 31–40 let, 51–60 let, 61 a více let a na posledním místě v četnosti odpovědí byla skupina do 18 let. Dotazníkové šetření podstoupilo celkem 54 % žen a 46 % mužů. Mezi nejvyskytovanější skupinou respondentů byla ekonomicky aktivní složka „zaměstnaná/ý“, a to z 61 %. Následovala kategorie student/ka a důchodce/důchodkyně. Respondenti s vysokoškolským titulem tvořili skupinu s 33 %, častější skupinou respondentů byla skupina se středoškolským vzděláním s maturitou (44 %), následovala skupina se středním vzděláním bez maturity a na posledním místě se umístila skupina se základním vzděláním.

S ohledem na výsledky dotazníkového šetření byly vymezeny základní kategorie v souladu s výsledky rozhovorů. Těmito kapitolami jsou:

- Návštěvnost Vysočina Arény
- Nová rozšíření
- Přínos výstavby pro Město
- Poskytované služby v areálu Vysočina Arény

Návštěvnost Vysočina Arény

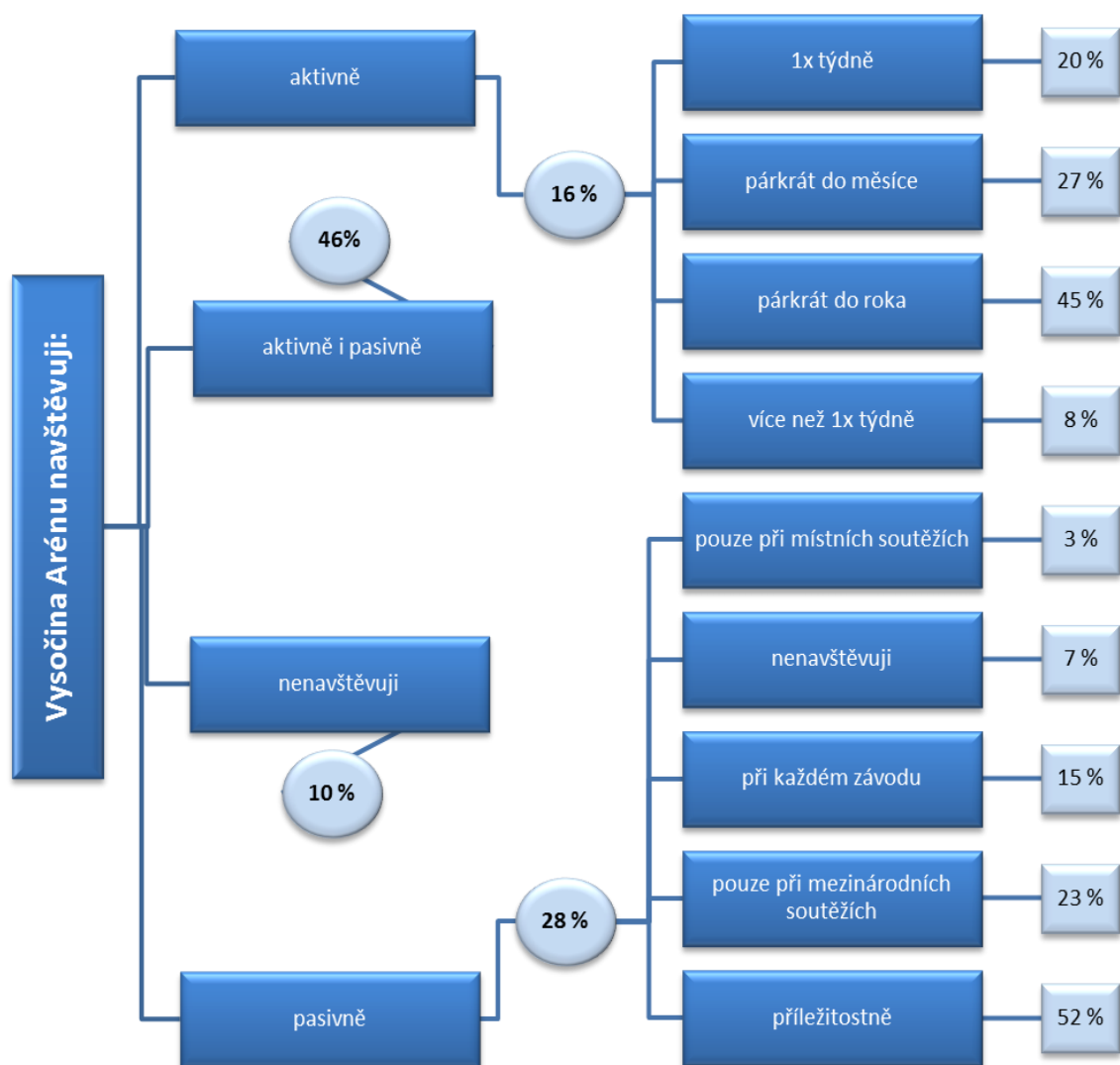
Při šetření uvedlo 90 % respondentů, že Vysočina Arénu navštěvují ať pasivně nebo aktivně. V návaznosti na proběhlé rozhovory lze konstatovat, že Vysočina Aréna je v současné době více navštěvována nežli před výstavbou a poskytované služby uspokojují návštěvníky každým dnem. Viz graf č. 1, obdobím, ve kterém je aréna nejvíce navštěvována, je ze 42 %, zima, kdy přicházejí na řadu tradiční a v současné době nejoblíbenější sporty – biatlon a klasické lyžování. Níže položený graf č. 2 informuje o rozložení četnosti aktivní i pasivní návštěvnosti.

Graf dotazníkového šetření 1: Návštěvnost Vysočina Arény podle ročního období

Zdroj: Martina Zelená, vlastní zpracování 2016

Graf dotazníkového šetření 2: Návštěvnost Vysočina Arény

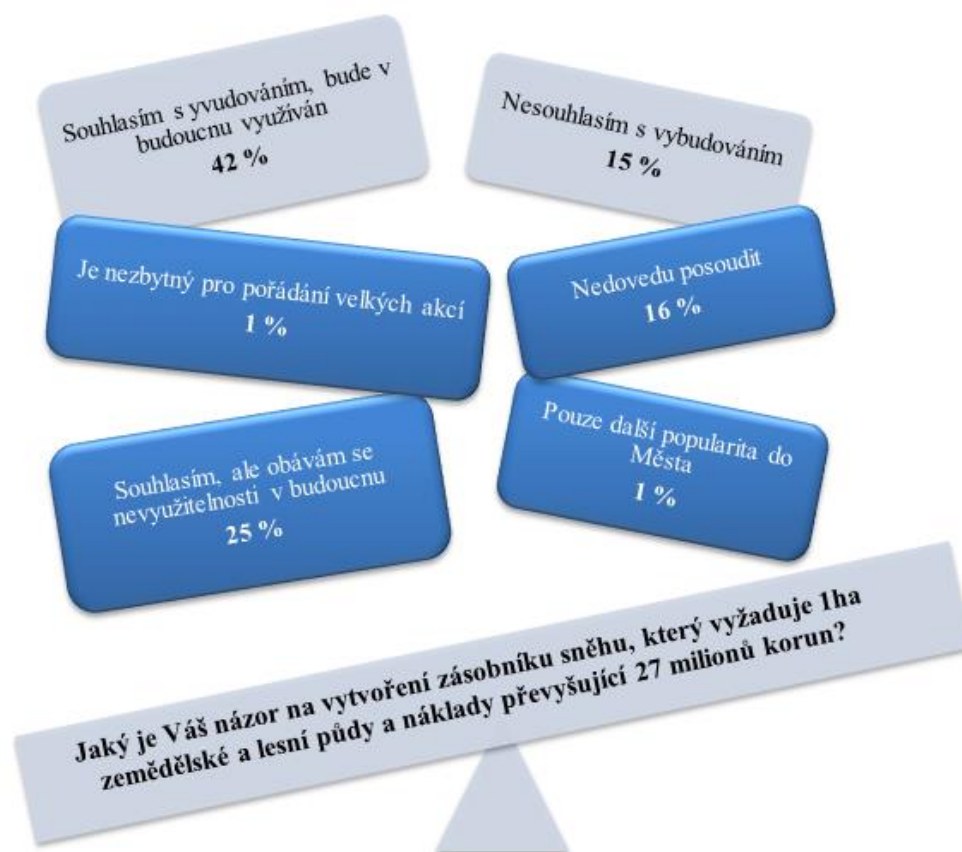
Zdroj: Martina Zelená, vlastní zpracování 2016

Nová rozšíření

Výstavba Vysočina Arény byla velkým progresivním zásahem do krajiny, což zaznamenali jak místní obyvatelé, tak i turisté přijíždějící do Města s cílem nejen sportovního či diváckého vyžití. Téměř čtvrtina (24 %) respondentů shledává vykácení části lesa za odpovídající cenu pro současné využití, dalších 47 % respondentů jsou stejného názoru, ovšem další kácení či větší zásah by již nepodpořili, zbývajících 21 % nesouhlasí s takto velkým zásahem do krajiny a 8 % nedovede posoudit situaci. Ovšem s výstavbou se naskytá otázka dalšího rozšiřování, přizpůsobování krajiny pro návštěvníky a zkvalitnění dosavadního vybavení pro sportovní zázemí. V loňském roce (2015) se za všemi těmito účely začal budovat zásobník sněhu. Otázce, jaký je respondentův názor na vytvoření zásobníku a jeho využitelnosti,

odpovídá následující graf č. 3, který zachycuje názory respondentů na výstavbu zásobníku. Většina respondentů s výstavbou zásobníku souhlasí a zastává názor, že zásobník bude v budoucnu řádně využíván, proti výstavbě bylo 15 % respondentů.

Graf dotazníkového šetření 3: Názory respondentů na výstavbu zásobníku sněhu

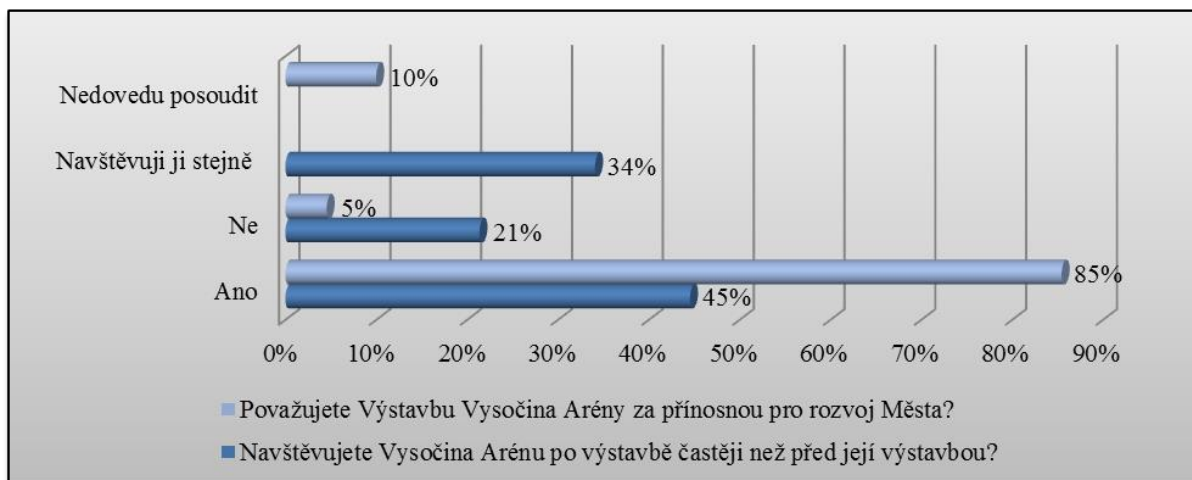

Zdroj: Martina Zelená, vlastní zpracování 2016

Přínos výstavby pro Město

Z dotazníkového šetření plyne velká spokojenost respondentů s rozvojem Města a s ním spojenou výstavbou. Z následujícího grafu č. 4 lze vidět spokojenost respondentů s výstavbou Arény, kterou považují za přínosnou pro rozvoj Města: 45 % dotazovaných navštěvuje areál častěji než před výstavbou. Naopak 5 % tázaných nepovažuje výstavbu Arény za přínosnou a 21 % respondentů nenavštěvuje areál častěji než před výstavbou Arény. S tímto výsledkem se shoduje i názor paní Buchtové, hlavní trenérky Sportovního klubu NMnM, která také v rozhovoru zmiňuje větší poptávku po nabízených, nejen sportovních, aktivitách.

Graf dotazníkového šetření 4: Názor respondentů na přínos výstavby Vysočina Arény pro Město a jejich návštěvnost Arény

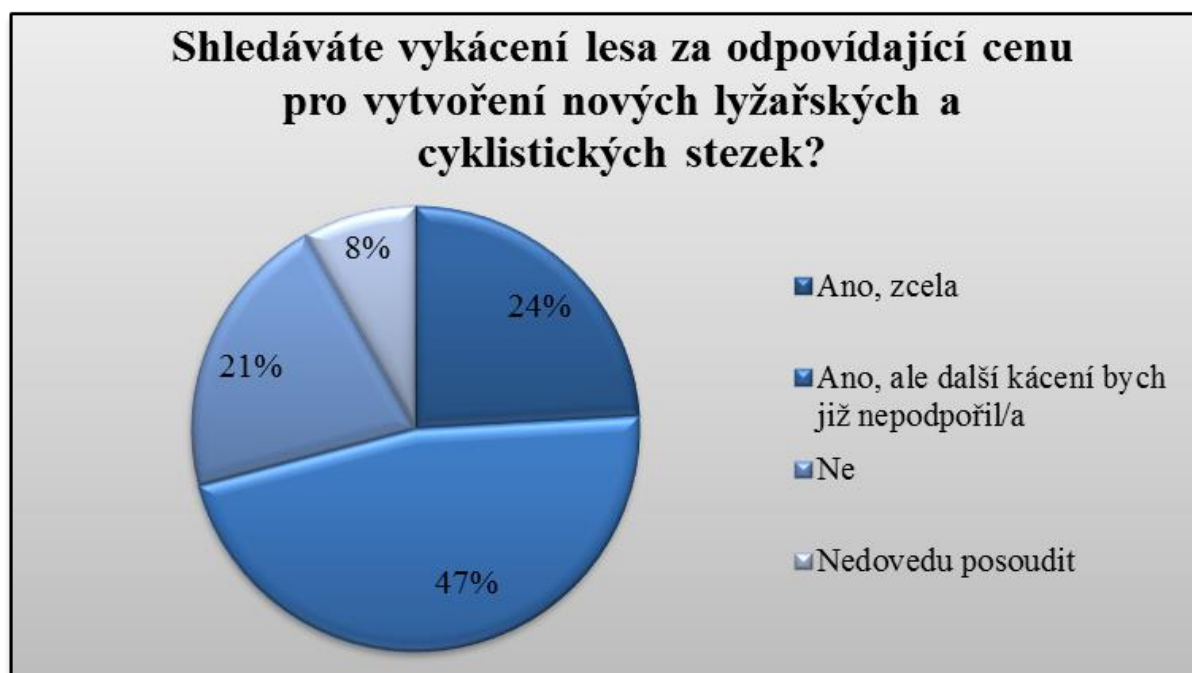

Zdroj: Martina Zelená, vlastní zpracování 2016

Vnímání změny krajinného rázu

O plánovaném zásahu do krajiny před samotnou výstavbou neproběhlo oficiální oznámení pro veřejnost, avšak v současné době by další kácení nepodpořilo 47 % respondentů, i když s proběhlým kácením souhlasí. Z následujícího grafu č. 5 lze vidět jednotlivé procentní zastoupení názorů všech respondentů.

Graf dotazníkového šetření 5: Názor na vykácení lesa pro vytvoření nových lyžařských a cyklistických stezek

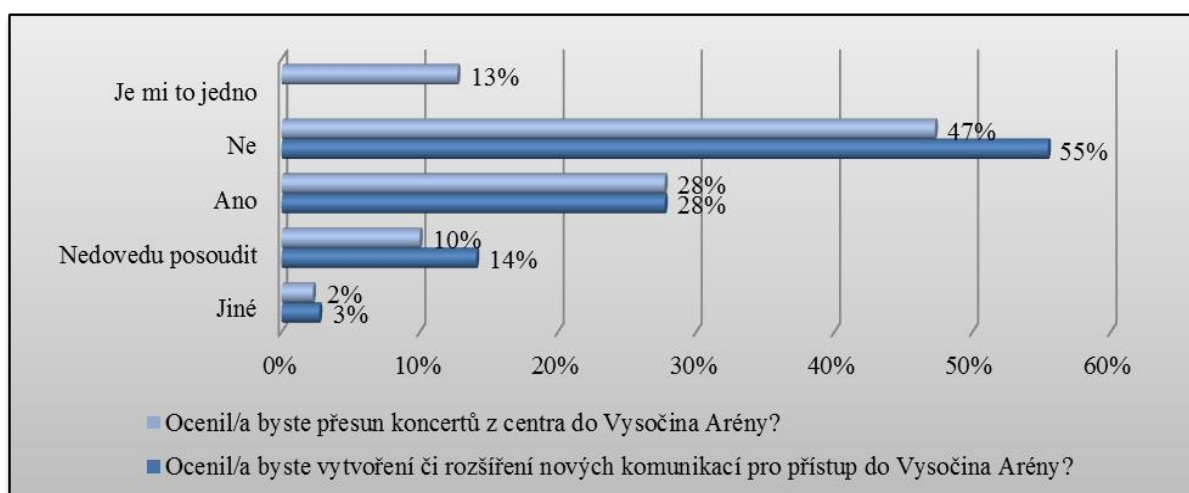

Zdroj: Martina Zelená, vlastní zpracování 2016

Poskytované služby v areálu

Jak již bylo úvodem zmíněno, Vysočina Aréna se nachází v blízkosti Města ve vzdálenosti 3 kilometrů od centra. Častou součástí větších soutěží či závodů bývá doprovodný program uskutečňovaný buď přímo ve Vysočina Aréně, ale častěji v centru Města. Doprovodným programem jsou myšleny převážně večerní koncerty, noční show či ohňostroje. Častým problémem těchto programů je časové omezení z důvodu nočního klidu, zvýšená hlučnost pro obyvatele a následný nepořádek po oslavách. Z tohoto důvodu vyvstala další výzkumná otázka pro respondenty dotazníku, a to, zdali by ocenili přesun koncertů do Vysočina Arény, a s tím související jejich zájem o rozšíření komunikací pro přístup do Arény. Z následujícího grafu č. 6 je patrné, že většina respondentů nemá zájem ani o přesun koncertů do Arény ani o rozšíření komunikací. Jinak je tomu při poskytování služeb, o které v současné době zájem narůstá.

Graf dotazníkového šetření 6: Zájem o přesun koncertů z centra do Vysočina Arény a o vytvoření nových příjezdových komunikací

Zdroj: Martina Zelená, vlastní zpracování 2016

S poskytováním služeb souvisí jak gastronomické zabezpečení při pořádání soutěží, tak stále gastronomické provozovaný či wellness služby, ubytovací služby nebo i hygienické zázemí a půjčovny sportovního vybavení. Z následujícího grafu lze vidět, že patrná většina respondentů by nejvíce ocenila gastronomické služby poskytované trvale bez výrazného časového omezení. Nicméně druhou nejčastější odpovědí je názor „rozšíření není nutné“ a následovala volba „nedovedu posoudit“, což přisuzují návštěvnosti, která vyplývala z otázky č. 2 a navazujícím otázkám č. 3 a č. 4. Z následujícího grafu č. 7 je patrné procentní zastoupení názorů respondentů na rozšíření služeb v Aréně. Z grafu č. 8 lze spatřit, jaké další sportovní zařízení by respondenti uvítali na území Města v blízkosti Arény.

Graf dotazníkového šetření 7: Rozšíření služeb ve Vysočina Aréně

Zdroj: Martina Zelená, vlastní zpracování 2016

Graf dotazníkového šetření 8: Výstavba dalšího sportovního zařízení

Zdroj: Martina Zelená, vlastní zpracování 2016

Do výzkumného souboru otázek byly zařazeny nejen otázky týkající se přímo Vysočina Arény, ale i otázky související s vnímáním změn ve Městě od roku 2011. V následujícím sémantickém diferenciálu (tabulka č. 6) je patrná (ne)splokojenost respondentů s poskytovanými službami ve Městě, kde celkově nejčastěji dostávanou odpovědí bylo částečné zlepšení. V kategorii nejvýraznějšího zlepšení se k prvním místům řadí sportovní možnosti společně se zvýšenou atraktivitou města a přísunem turistů. Z druhého sémantického diferenciálu (tabulka č. 7) vyplývá splokojenost respondentů s poskytovanými sociálními službami v průběhu pořádání všech soutěží. Nejhůře hodnocenou kategorií se stala zvuková hluchnost, naopak největší splokojenost byla se zajištěním parkovacích ploch.

Tabulka 6: Ve kterých oblastech si myslíte, že došlo ke zlepšení/zhoršení?

	Došlo k výraznému zlepšení	Došlo k částečnému zlepšení	Nedošlo ke zlepšení	Došlo ke zhoršení	Nedovedu posoudit
Kulturní nabídka	40	97	55	3	15
Sportovní možnosti	135	61	13	0	1
Další nabídka pro volný čas	45	112	38	2	13
Úroveň sociálních služeb	24	70	84	6	26
Bezpečnost	26	80	71	5	28
Úroveň hromadné dopravy	43	80	67	3	17
Stav silnic pro vlastní dopravu	45	83	64	10	8
Nákupní možnosti	15	51		5	20
Čistota obce	34	73	78	9	16
Celkový vzhled obce	60	92	47	4	7
Příroda v okolí	47	50	51	39	23
Zvýšení atraktivity města a přisunutí turistů	14	70	19	2	5
Ostatní	19	27	139	4	21

Zdroj: Martina Zelená, vlastní zpracování 2016

Tabulka 7: Jak byste ve Vysočina Aréně ohodnotili zajištění a průběh všech soutěží?

	Výborné	Chvalitebné	Dobré	Dostačující	Nedostačující
Stravovací služby	45	98	56	6	5
Hygienické služby	25	82	76	23	4
Zdravotní zázemí	49	81	70	6	4
Doprovodný program	74	92	41	2	1
Bezpečnost	56	90	59	4	1
Parkovací plochy	78	71	43	13	5
Zvuková hluchost	52	59	70	20	9

Zdroj: Martina Zelená, vlastní zpracování 2016

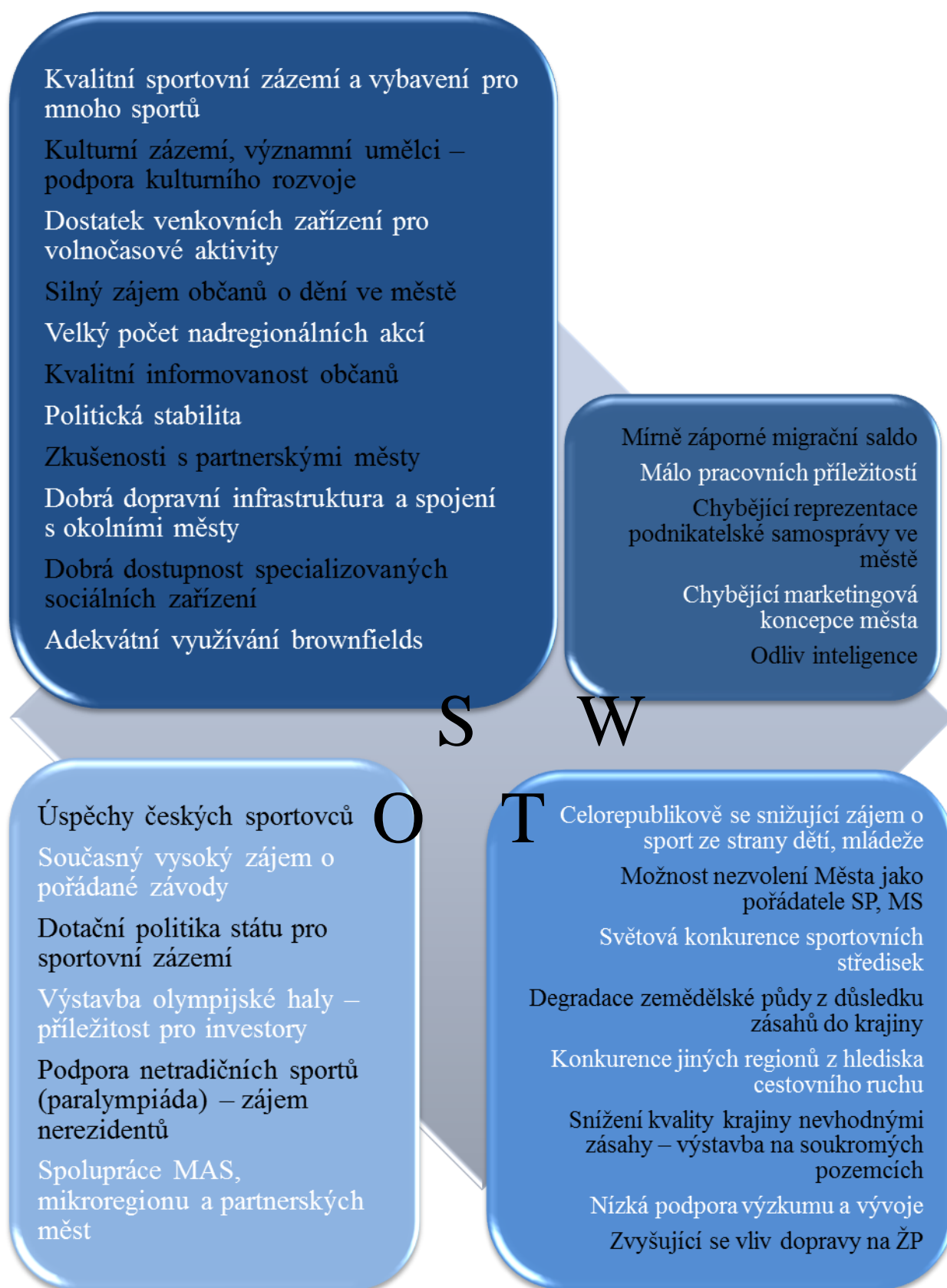
4.3. SWOT analýza

Na základě provedené analýzy Města byla sestavena SWOT analýza (tabulka č. 8) zdůrazňující silné, slabé stránky Města a příležitosti, hrozby ovlivňující Město zvenčí. V následující kapitole budou na základě SWOT analýzy vymezeny hlavní problémy a navržena jejich možná řešení.

Z pohledu cestovního ruchu patří mezi hlavní silné stránky kvalitní sportovní zázemí a vybavení, které je nyní bezpochyby jedním z nejkvalitnějších v kraji. Další silnou stránkou je kulturní zázemí, které z části také souvisí s probíhajícími sportovními akcemi. Mezi slabé stránky sice patří chybějící marketingová koncepce města, nicméně jednotlivé akce, převážně zmiňované sportovní akce, mají velice dobře propracovanou marketingovou propagaci. Mírně záporné migrační saldo souvisí s nedostatkem pracovních příležitostí, které se ani díky výstavbě Vysočina Arény dlouhodobě nezvýšily. Mezi silné stránky dále spadá politická stabilita města, která přetrvává již několik po sobě jdoucích volebních období. Základní myšlenka rozvoje je každým rokem hlouběji propracována a její realizace se stala klíčovým tématem v chování jednotlivých orgánů veřejné správy Města. Mezi slabými stránkami je nutno poukázat na odliv inteligence, který je také úzce spjat s malým počtem pracovních příležitostí, což souvisí s neatraktivností regionu pro investory.

Úspěchy českých sportovců – sportovní (převážně biatlonoví) fanoušci v současné době prožívají velké radosti díky vydařeným sezonám českých sportovců. I tato skutečnost se stala klíčovou pro potenciální rozvoj Města, protože může nalákat velkou část českých fanoušků k návštěvě nejednoho závodu. V současné době je zaznamenán i vysoký zájem dobrovolníků o pomoc při sportovních a kulturních akcích. Další možnou příležitostí je dotační politika státu pro sportovní zázemí či výstavba olympijské haly, která se stává čím dál více diskutovanou. Naopak mezi hrozby patří možnost nezvolení Města pořadatelem světových pohárů či různých typů mistrovství, spojené s rostoucí světovou konkurencí sportovních zázemí. Také snížení kvality krajiny nevhodnými zásahy, které nemůže Město ovlivnit (např. soukromé zástavby), se stalo nebezpečnou hrozbou. Jako poslední hrozbou z ekonomického hlediska je odliv inteligence z důvodu chybějící vysoké školy v okolí, kdy mladí lidé, kteří se chtějí po střední škole dále vzdělávat, jsou nuceni odcházet do větších měst.

Tabulka 8: SWOT analýza

5. ZHODNOCENÍ ROZVOJE

Sociologické hledisko (demografický vývoj)

Při porovnání vývoje počtu obyvatel s pohybem obyvatel v letech 2006–2014 lze zpozorovat, že obyvatelé Města každým rokem v malém počtu odcházejí. Přestože z dotazníkového šetření vyplývá, že respondenti jsou převážně s rozvojem a organizací Města spokojeni, záporný migrační přírůstek je vyšší než přirozený a celkový počet obyvatel nenápadně klesá. Hlavní příčinou je nedostatečná nabídka pracovních příležitostí.

Zpětným náhledem do tabulky č. 2 v kapitole 4. 5. 11. lze spatřit nárůst kulturních akcí mezi lety 2011 a 2015 o 38 uskutečněných kulturních akcích. S tímto číslem souvisí rozvoj sportovních soutěží a závodů, které jsou často doprovázeny koncerty nebo slavnostním vyhlášením výsledků za doprovodu krátkého kulturního představení. V kombinaci s dotazníkovým šetřením lze dedukovat, že tyto kulturní události jsou často vyhledávány občany Města, kteří sice shledávají největším záporným efektem zvukovou hlučnost, ale i přes tuto skutečnost nemají zájem o přesunutí místa konání akcí do Vysočina Arény.

S výstavbou Vysočina Arény došlo k významnému rozvoji celkového sportovního zázemí ve Městě. Nyní se na území Města nachází atletický stadion, volejbalová/basketbalová hřiště, tenisové kurty, fotbalový stadion, lyžařský/biatlonový stadion, singletracky/cyklostezky, několik školních tělocvičen, bazén, wellness a squashové kurty. Kvalitní sportovní zázemí je pravidelně vyhledáváno nejen místními občany, ale i ostatními občany České republiky. Z dotazníkového šetření vyplývá, že jako další sportovní zařízení by respondenti ocenili sportovní halu (s horolezeckou stěnou) a následně zimní stadion (s rychlobruslařskou dráhou). Do rozvoje sportovního zázemí Město investuje postupně a vždy, když se naplánuje vhodný projekt a nalezne se adekvátní investor, nebojí se Město vložit část rozpočtu do inovací.

Velkým přínosem pro spolupráci mezi radnicí Města a občany se stala mobilní aplikace nazývaná Lepší místo. Díky této aplikaci mohou občané informovat o malých nedostatcích v ulicích města či psát své připomínky a názory. Úředníci i městští policisté reagují na problematiku příspěvků velice aktivně a 92 % z celkového počtu nahlášených problémů řeší.

Ekonomické hledisko

Historicky je Kraj Vysočina zaměřen na zemědělství. Význam zemědělství pro národní hospodářství nelze podceňovat. V současné době však zájem o práci v zemědělství upadá a roste zájem o práci v terciárním sektoru. Jak již bylo zmíněno v kapitole 4.5.2., podíl nezaměstnaných osob prudce vzrostl v roce 2009 a v současné době kolísá mezi 7,5–9,5 %, což je v porovnání s průměrem České republiky nadprůměrné. Důvodem je i zde dlouhodobá snaha obyvatel přejít ze zemědělské činnosti do terciárního sektoru – sektoru služeb, avšak zde je kapacita plně obsazena. S tímto ukazatelem souvisí postupná migrace obyvatel do jiných měst.

S polohou města zřejmě souvisí i nepříliš velký zájem nových investorů o zřizování místních poboček či zakládání nových podniků. Město neleží na žádné dopravní ose a nejbližší větší dopravní uzel se nachází desítky kilometrů daleko (Jihlava, Brno, Praha). Bez nových investorů dochází ke stagnaci regionálního průmyslu.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že občané jsou více než z poloviny spokojeni se současnou úrovní MHD a považují tuto oblast za výrazně či částečně zlepšenou. Z celkového počtu 220 respondentů vnímá 58 % zlepšení stavu silnic oproti situaci před výstavbou. Město i Kraj Vysočina se zaměřily na obnovu dopravní infrastruktury před rokem 2013.

Turistická atraktivita se s postupným zdokonalováním poskytovaných služeb rapidně navyšuje. Z dotazníkového šetření vyplývá, že respondenti (z velké části občané) považují Město za turisticky atraktivní a vnímají postupné zvyšování nabídek určitých služeb. Při výběru ukazatele jsem zvolila návštěvnost HÚZ a jak již bylo zmíněno v kapitole 6.1.3., postupně dochází k nárůstu návštěvnosti ubytovacích zařízení. Se zvyšující se poptávkou po zboží a službách postupně dochází k mírnému nárůstu cen, který má vliv nejen na turisty, ale převážně na občany.

Environmentální hledisko (ekologická stabilita)

Na základě indikátorů územní dynamiky, zobrazených v následující tabulce č. 9, které jsou volně dostupné na oficiálních stránkách regionálního informačního servisu a indikátorech udržitelného rozvoje na místní úrovni, byl vypočítán koeficient ekologické stability, ze kterého plyne, že území je intenzivně využíváno zejména velkovýrobou. Území je oslabeno značnou ekologickou labilitou a vyžaduje vysoké vklady dodatečné energie.

Tabulka 9: Indikátory územní dynamiky pro rok 2006 a 2014

Položka	2006	2014
celková výměra	6113	6113
lesní půda	1760	1767
vodní plochy	69	71
zastavěné plochy	101	102
ostatní plochy	465	471
zemědělská půda	3718	3702
z toho: orná	2667	2654
z toho: zahrady	122	123
z toho: sady	6	6
z toho: chmelnice	0	0
z toho: vinice	0	0
z toho: trvale travné porosty	923	919

Zdroj: Indikátory udržitelného rozvoje na místní úrovni, Regionální informační servis, vlastní zpracování 2016

Výpočet koeficientu pro rok 2006:

$$\frac{1760 + 69 + 923 + 6 + 122}{2667 + 101 + 465} = 0,8908$$

Výpočet koeficientu pro rok 2014:

$$\frac{1767 + 71 + 919 + 6 + 123}{2654 + 102 + 471} = 0,8943$$

Z výše uvedených výpočtů je patrný lehký nárůst koeficientu, což značí posílení stability krajiny. Koeficienty z roku 2006 i 2014 lze zahrnout do kategorie *území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou*, což lze přisuzovat celkové lokaci Města.

Zde je nutné zdůraznit, že výstavbou Vysočina Arény došlo k částečnému záboru lesní půdy a vykácení lesů, což bylo nahrazeno výsadbou lesních porostů v jiných částech Města. Koeficient ekologické stability ovšem nezachycuje vybetonování lesních stezek, narušení biodiverzity a ekosystémů.

6. NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ SOUČASNÉ SITUACE

6.1. Aktuální problémy Města a návrhy na jejich zlepšení

Na základě provedené teoretické analýzy jednotlivých ukazatelů a empirického šetření byla vytvořena SWOT analýza, ze které vyplývají současné klíčové problémy Města. Vyřešením, nápravou či investicí do těchto oblastí by potenciálně mohlo dojít k dalšímu rozvoji Města a vyšší spokojenosti obyvatel. Při návrzích využívám nejen exogenních, ale i endogenních opatření. Při výběru řešení lze využít strukturální fondy EU a konkrétní operační programy v letech 2014–2020.

Migrace obyvatel za prací

Díky ne zcela výhodné poloze města zde není velký zájem investorů, a tudíž zde nevznikají nová lákavá pracovní místa. Většina studentů místní střední školy a gymnázia dále pokračuje ve svých studiích ve velkoměstech – například Brno, Praha, Olomouc a zde následně získávají praxi a práci. Pro větší konkurenceschopnost na trhu práce by město potřebovalo nalákat nové investory do Města nebo jeho okolí.

Druhou možností snížení migračního salda je přilákání nových obyvatel do Města. Nejvhodnější cílovou skupinou jsou mladší rodiny s dětmi. Zde by Město mohlo nabídnout své byty se zvýhodněním právě zvolené cílové skupině. Možností by bylo vytvoření více typů balíčků zahrnujících různé nabídky, navrhuji jednotlivé varianty dle inspirace z jiných měst České republiky: internet zdarma (Železná Ruda – Plzeňský kraj), 50 % sleva na MHD pro děti do 15 let a seniory nad 70 let (Ostrava – Moravskoslezský kraj), 40 % na odvoz komunálního odpadu (Jihlava – Kraj Vysočina), 5 % sleva z energií. Další alternativou je poskytnutí pronájmu městských bytů za zvýhodněný poplatek (např. 90 Kč/m²) na fixní dobu 15 let.

Vysoký podíl nezaměstnanosti

Z dotazníkového šetření vyplývá, že respondenti (převážně občané) by ocenili trvalou přítomnost gastronomických služeb ve Vysočina Aréně. Na tento fakt by mohlo Město zareagovat buď domluvou se Sportovním klubem, nebo podporou malých a středních podniků na celém území města. Tato podpora by samozřejmě nemusela ovlivnit současnou situaci poskytovaných služeb v Aréně, ale mohla by poskytnout nové, jiné nebo levnější produkty a služby všem obyvatelům a návštěvníkům. Pro podporu malých a středních podniků lze

využít operační program Zaměstnanost, prioritní osu 2 Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních firem se zaměřením na zvýšení počtu nových podnikatelských záměrů začínajících a rozvojových firem.

Využitím operačního programu Zaměstnanost, prioritní osy 1 Podpora zaměstnanosti a adaptivity pracovní síly by mohlo být umožněno lepší získání přístupu k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně dlouhodobě nezaměstnaných a osob vzdálených trhu práce. Zajímavými aktuálními výzvami sledávám: *Vzdělávejte se pro růst* a *Vzdělávejte se pro stabilitu*.

Zvýšení turistické atraktivity pro handicapované účastníky cestovního ruchu

Národní program podpory cestovního ruchu (2010–2016) ve svém posledním roce konání zahrnuje podprogram s názvem *Cestování dostupné všem*. Tyto dotace a programy jsou zaštiťovány Ministerstvem pro místní rozvoj. Hlavním cílem podprogramu je růst podílu cestovního ruchu na prosperitě regionu, vytvoření ekonomických podmínek k iniciaci a podpoře aktiv pro rozvoj domácího cestovního ruchu. Podpora tvorby nových produktů, aktivní začlenění cílových skupin, snížení sezonnosti, vytvoření podmínek pro zlepšení infrastruktury cestovního ruchu a zpřístupnění atraktivit.

Tento program jsem vybrala speciálně pro jeho určení zrakově a sluchově handicapovaným lidem. Podporovány jsou převážně rekonstrukce odpočívadel, hygienických zázemí pro pěší, cyklisty a handicapované turisty podél tras, zlepšení navigačních informačních systémů pro sluchově a zrakově handicapované účastníky cestovního ruchu a pořízení zařízení pro bezpečné parkování kol a úschovu zavazadel a to vše včetně propagace zrealizovaných výstupů akcí.

Pokud vezmeme v úvahu, že handicapovaní lidé se zájmem o sportování se dostanou do Arény svépomocí, často je pro ně bezohlednost ostatních jedinců až nebezpečná. V rámci tohoto podprogramu bych navrhovala využít příležitosti dotování projektu až do 50 % z celkových vynaložených nákladů a přizpůsobila bych navigační a hygienické zázemí přímo ve Vysočina Aréně, které by sloužilo nejen handicapovaným, ale i ostatním – pěší turisté, cyklisté, biatlonisté či lyžaři.

Zvýšení ekologické stability

Zvýšením ekologické stability území lze dosáhnout mnoha způsoby, hlavním cílem je zejména udržitelné hospodářství v krajině, které minimalizuje negativní zásahy, podporu výsadby a obnovy remízků, alejí, větrolamů a vodních prvků. Město každoročně investuje do životního prostředí odlišnou sumu z veřejného rozpočtu, například v roce 2012–12 808 tisíc Kč a v roce 2015–12 353 tisíc Kč (Rozpočet NMnM, 2016).

Využitím Operačního programu Životní prostředí, 4. prioritní osy Ochrana a péče o přírodu a krajinu se specifickým cílem Posílení biodiverzity by mohlo dojít k výraznému zlepšení místní narušené biodiverzity a obnově stanovišť, lesních společenstev, zlepšení stavu vzácných druhů, ale také k osvětě pomocí vytvoření jednoduchých naučných stezek.

Druhým obdobným programem 4. prioritní osy Ochrany a péče o přírodu a krajinu s cílem zvýšit ekologickou stabilitu krajiny a obnovit vodní režim krajiny je revitalizace a podpora samovolné renaturace⁵ vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů. Ačkoli tento program má poměrně složité znění specifického cíle, jeho podporovaná opatření spočívají převážně ve vytváření a obnově prvků posilujících druhovou biodiverzitu vodních organismů a v obnově vodních koryt v blízkosti přírody.

6.2. Vlastní návrhy

V této podkapitole navrhuji několik možností, které by mohly přispět k vyšší spokojenosti místních obyvatel či celkové atraktivitě města. Některé z návrhů jsou zaměřeny na zlepšení pozic znevýhodněných skupin nebo jedinců. Tyto návrhy svým původem nevycházejí z analýzy, rozhovorů či dotazníkového šetření, nýbrž je navrhuji z čistě subjektivního pohledu občana Města. Současně nenavrhuji možné financování či podporu z operačních programů, ale odůvodňuji jejich praktickou důležitost.

Zvýšení atraktivnosti pro seniory

Rada Města několikrát do roka využívá možnosti diskuze s místními obyvateli a již několikrát se na těchto diskuzích zmínilo téma seniorský život. Ve Městě se nenachází speciální nabídka služeb určená seniorům, respektive nabídka prakticky upravena pro seniory. Mezi postrádané služby lze zařadit kulturní (divadelní) zájezdy, vzpomínkové akce, koordinované besedy, výstavy.

⁵ renaturace - rozpad vodních děl, díky němuž se zlepšuje ekologický stav vodních toků

Podpora zdravého životního stylu dětí ve spojení se sportem

Ve Městě existuje mnoho klubů, spolků se sportovním vyžitím pro děti od 6 do 15 let. Tyto kluby se mohou chlubit svojí širokou nabídkou sportů, dlouhodobě ovšem trpí nedostatečným zájmem. V současné době je celosvětovým problémem obezita, nezájem mládeže o sport, ale i o zdravý životní styl a proto shledávám velkou nutností se zamyslet nad tímto problémem a poskytnout novou lákavou možnost sportu – nebo kombinací sportů – pro místní děti se zaměřením na zdravý životní styl. Prvním krokem bych navrhovala osvětu na téma důležitosti zdraví a sportu prováděnou ve školách a následně v jednotlivých klubech. Druhým krokem by měla být větší spolupráce spolků, klubů na základě „sdílení mladých sportovců“ s cílem ukázání možnosti využití více sportů.

Pořádání paralympijských her – biatlon, běh na lyžích

Každý jedinec, kterého postihlo v životě nějaké zdravotní postižení, by si zasloužil druhou šanci. Jelikož se v životě na druhé šance „nehraje“, společnost by měla být ochotna přizpůsobit se či pomoci ostatním. V tak velkém sportovním centru, jaké vzniklo ve Městě, by byla možnost paralympijských her různého zaměření velice zajímavá nikoli jen pro postižené jedince.

Zavedení MHD do Vysočina Arény

Od zavedení MHD ve Městě se zatím neuvažovalo o prodloužení linky přímo do areálu, avšak při rozhovoru mi starosta sdělil, že o potenciální zájem bude probíhat hlasování mezi občany. Do Vysočina Arény je několik příjezdových cest a většina sportovních návštěvníků využívá lesní cesty, jak cyklisticky, tak pěší, avšak někteří jedinci (studenti, senioři) by ocenili přímý spoj z centra Města. Zavedení linky do Vysočina Arény by vyžadovalo prodloužení od sestávající linky o 2,4 km navíc (1,2 km tam, 1,2 km nazpátek), uvažujme provoz třikrát denně.

Dětské hřiště, stojací hodiny, přístupné sprchy

Při návštěvě Arény z pohledu sportovce většina jednotlivců postrádá nonstop přístupné sprchy a toalety. V areálu se viditelně nenacházejí žádné stojací hodiny, které by sloužily alespoň k občasně časové kontrole. Z pohledu pěších turistů, například rodin s dětmi, by bylo vhodné obnovit dětské hřiště nacházející se nedaleko minigolfového hřiště, které je také součástí Vysočina Arény. Obnovení tohoto dětského hřiště či vybudování nového by navýšilo atraktivitu místa pro mnohé mladé rodiny.

Vytvoření sportovně rekreačního balíčku (i ve spojení se světovými poháry)

V současné době probíhá boj o každého turistu, který se rozhodne investovat své peníze do rekreace či zážitků. Ve Městě by došlo k jedinečnému spojení poskytovaných služeb (odpočinek, sport, rekreace) s možností jedinečného zážitku být součástí velkého závodu, stát se fanouškem a podpořit své národní hrdiny. Tato možnost je časově částečně omezena, ale při rozvrhu akcí konajících se ve Vysočina Aréně by mohlo dojít k ideálním kombinacím. Pro letní období navrhuji spojení Světového poháru v horských kolech v kombinaci s kurzem horolezectví či cykloturistikou, v zimním období lze zkombinovat Světový pohár v biatlonu či v klasickém lyžování s wellness pobytem nebo se sportovním balíčkem klasického i sjezdového lyžování.

7. ZÁVĚR

Na základě provedeného výzkumu lze říci, že výstavba Vysočina Arény měla kladné i záporné vlivy na rozvoj Nového Města na Moravě. Mezi kladné patří především zvýšená turistická atraktivita, silnější identita obyvatel a zvýšená image města. Mezi záporné vlivy patří především vliv na místní přírodu, jednotlivé ekosystémy a narušení biodiverzity. S Vysočina Arénou více než úzce souvisí uskutečněné Světové poháry a jejich vliv na Nové Město na Moravě a regionální cestovní ruch. Tímto tématem se v bakalářské práci zabývala Kateřina Pavlíková, která došla k závěru velkého pozitivního vlivu konaných závodů na místní cestovní ruch. Dle Pavlíkové (2013) byly přínosy pro město různého charakteru a mezi těmi nejdůležitějšími zdůrazňuje největší vliv na chod města a celého regionu v době závodů a navázání kontaktu města se světem. Mezi aspekty podporující rozvoj města a regionu jednoznačně označuje i reprezentativní vzhled města, čisté okolí a kvalitní dopravní infrastrukturu. Naopak bakalářská práce Tomáše Tatíčka (2015) se zabývá analýzou spokojenosti návštěvníků Vysočina Arény a následnými návrhy na zlepšení. Mezi hlavní návrhy vyplývající z dotazníkového šetření patří obcerstvomací stánek, vytvoření wellness balíčků pro návštěvníky, vybudování dětského hřiště a zřízení půjčovny sportovního vybavení. Závěrem lze konstatovat, že část zde uváděného dotazníkového šetření zabývající se samotnou návštěvností a spokojeností respondentů s Vysočina Arénou, se přibližně shoduje s výsledky zmiňovaných dvou bakalářských prací.

Cílem bakalářské práce bylo zjištění vlivu výstavby Vysočina Arény na rozvoj Nového Města na Moravě. Práce byla rozčleněna na část teoretickou a praktickou. První část práce přibližuje samotná teoretická východiska cestovního ruchu v návaznosti na rozvoj regionu, stručně popisuje jednotlivé charakteristické znaky Nového Města na Moravě jako je historie, přírodní podmínky a socioekonomické poměry. Závěr této části je věnován popisu výstavby a současnému využívání Vysočina Arény. Druhá část se zaměřuje na zjištěné hlavní výzkumné otázky: „*Jaký vliv má výstavba Vysočina Arény na rozvoj Nového Města na Moravě?*“ Při zpracování této části práce jsem se v první řadě soustředila na zjištění, jaký přínos má Vysočina Aréna pro občany města, jak ovlivňuje místní život a jak jsou občané spokojeni s vybaveností Města od roku 2011. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla pro dotazníkové šetření, ale i pro rozhovory přímo s panem starostou a zástupkyní Sportovního klubu. Vliv na rozvoj města byl vyhodnocen nejen z dat poskytnutých jednotlivými zmiňovanými zástupci, ale převážně i z Českého statistického úřadu. Na základě těchto dat

jsem se v další fázi práce zabývala zhodnocením vývoje ze tří pohledů – sociologického, ekonomického, environmentálního - a vytyčila jsem základní problémy, které by měly být vyřešeny. Návrhy na řešení jednotlivých problémů jsem dále separovala na dvě skupiny. První skupina návrhů doporučení se zabývá problémy plynoucími z výzkumu a druhá skupina návrhů je vytvořena z čistě mého subjektivního pohledu jakožto obyvatele Města.

Z výsledků uskutečněného výzkumu je nutné zpětně zhodnotit kvalitu výzkumu. Z důvodu zvolení rozhovorů na dvou odlišných úrovních v kombinaci s kvantitativním dotazníkovým šetřením je nutné podotknout složitější interpretaci výsledků s jejich zařazením do právě zmiňovaných souvislostí. Některé výsledky byly více zobecněny, aby plynule navazovaly do kontextu, avšak nedošlo k jejich zkrácení.

Vzhledem ke zjištěným údajům byla potvrzena má domněnka o nejen pozitivním, ale i negativním vlivu na rozvoj Nového Města na Moravě. Jak tomu nasvědčují informace o počtu návštěvníků HÚZ či pětadevadesáti-procentní kladné odpovědi respondentů na otázku: „*Považujete výstavbu Vysočina Arény za přínosnou pro rozvoj Města?*“ lze vnímání výstavby ze sociologického hlediska považovat za pozitivní. Z druhé strany o negativním vlivu lze mluvit ze strany ekologické a ekonomické. Z ekonomického pohledu se berou v úvahu velké stavební investice pro jednotlivé organizace finančně se podílející na výstavbě, poté především ekonomická zátěž nastává pro Město, které musí vynakládat část svého rozpočtu na provoz a údržbu celoročně. Při subjektivním porovnání pozitiv a negativ shledávám pozitiva za převažující nad negativy a přínosy Vysočina Arény za adekvátní k vynaloženým částkám.

8. SEZNAM ZKRATEK

HÚZ – hromadná ubytovací zařízení

CHKO – chráněná krajinná oblast

NMnM – Nové Město na Moravě

ORP – obec s rozšířenou působností

WTO – World Trade Organization, Světová obchodní organizace

9. SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Vývoj úhrnu srážek v letech 2006–2015	65
Graf 2: Věková struktura obyvatel k 31. 12. 2014	65
Graf 3: Vývoj počtu obyvatel v letech 2005–2015	66
Graf 4: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v letech 2006–2014.....	66
Graf 5: Vývoj počtu ekonomických subjektů na území Města v letech 2006–2014.....	67
Graf 6: Vývoj pohybu obyvatel v letech 2006–2014	67
Graf 7: Vývoj ploch zemědělské půdy (ha) Graf 8: Vývoj ploch lesních pozemků (ha).....	68
Graf 9: Vývoj zastavěných ploch (ha).....	68
Graf 10: Vývoj počtu HÚZ na území ORP NMnM v letech 2006–2014	68
Graf 11: Procentuální podíl jednotlivých subjektů na financování výstavby Vysočina Arény	69
Graf 12: Výsledky online ankety o podpoře výstavby zásobníku sněhu, 2014	69
Graf dotazníkového šetření 1: Návštěvnost Vysočina Arény podle ročního období	37
Graf dotazníkového šetření 2: Návštěvnost Vysočina Arény	38
Graf dotazníkového šetření 3: Názory respondentů na výstavbu zásobníku sněhu	39
Graf dotazníkového šetření 4: Názor respondentů na přínos výstavby Vysočina Arény pro Město a jejich návštěvnost Arény	40
Graf dotazníkového šetření 5: Názor na vykácení lesa pro vytvoření nových lyžařských a cyklistických stezek.....	40
Graf dotazníkového šetření 6: Zájem o přesun koncertů z centra do Vysočina Arény a o vytvoření nových příjezdových komunikací	41
Graf dotazníkového šetření 7: Rozšíření služeb ve Vysočina Aréně	42
Graf dotazníkového šetření 8: Výstavba dalšího sportovního zařízení na území Města v blízkosti Vysočina Arény	42

10. SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Přínosy cestovního ruchu pro region	17
Tabulka 2: Srovnání změn kulturního vybavení Města v letech 2010 a 2014 (před a po výstavbě Vysočina Arény)	25
Tabulka 3: Zvláště chráněné části na území Města.....	28
Tabulka 4: Konkrétní změny v první a druhé etapě výstavby Vysočina Arény	29
Tabulka 5: Objekty podílející se na výstavbě	30
Tabulka 6: Ve kterých oblastech si myslíte, že došlo ke zlepšení/zhoršení?	43
Tabulka 7: Jak byste ve Vysočina Aréně ohodnotili zajištění a průběh všech soutěží?	43
Tabulka 8: SWOT analýza	45
Tabulka 9: Indikátory územní dynamiky pro rok 2006 a 2014	48

11. SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Lokace Nového Města na Moravě	70
Obrázek 2: Vymezení hranic vybraného území (1:53 883)	70
Obrázek 3: Lokace Vysočina Arény (1:500).....	71
Obrázek 4: Letecký pohled 2006 Obrázek 5: Letecký pohled 2015.....	71
Obrázek 6: Vlastnické poměry Vysočina Arény a okolí (1 : 3386)	72
Obrázek 7: Divácká návštěvnost Mistrovství světa v biatlonu 2013	73
Obrázek 8: Divácká návštěvnost Světového poháru horských kol 2015	73
Obrázek 9: Mapa singletracků.....	74
Obrázek 10: Stavění tunelu	75
Obrázek 11: Výstavba tratí.....	75
Obrázek 12: Nové tribuny	76
Obrázek 13: Pohled na novou Office Arénu	76

12. SEZNAM LITERATURY

Tištěné:

ČEBIŠOVÁ, T. *Obec: postavení, správa, činnost*. Vyd. 1. Praha: ISV, 1996. ISBN 80-85866-19-6.

DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-0139-7.

FORET, M. *Cestovní ruch v regionálním rozvoji*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. ISBN 978-80-7375-739-7.

GIBSON, H. *Sport tourism: concepts and theories*. V New York, London: Routledge, 2006.

HARTNOLL, R. a kol. *Příručka k provádění výběru metodou sněhové koule: Snowball Sampling*. Praha 1: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 8086734080.

HONZA, V., J. REKTOŘÍK. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-86929-04-3.

INDROVÁ, J. *Cestovní ruch pro všechny: (odborné školení a vzdělávání pracovníků územní veřejné správy pro oblast cestovního ruchu)*. V Tribunu EU vyd. 1. Praha: Tribun EU, 2008. ISBN 978-80-7399-407-5.

KIRÁLOVÁ, A. *Marketing: destinace cestovního ruchu*. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-56-4.

KIRÁLOVÁ, A. *Vytváření organizací cestovního ruchu v turistických regionech*. Česká centrála cestovního ruchu, 2005.

Kolektiv autorů, *Atlas krajiny České republiky: Landscape atlas of the Czech Republic* [Měřítko různá]. Praha: Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2009. ISBN 97-80-85116-59-5.

Kolektiv autorů, *Naše společná budoucnost: výtah: zpráva mezinárodní komise OSN pro životní prostředí*. 3. Upr. Vyd. Brno: EkoCentrum, 1991.

Kolektiv autorů, *Postavení venkova v kraji Vysočina*. Jihlava: Česká statistický úřad, 2009. ISBN 978-80-250-1942-9.

KONEČNÝ, O. *Agroturistika a venkovská turistika: venkovský cestovní ruch v České republice*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. ISBN 978-80-7375-738-0.

KONEČNÝ, O. *Regionální diference českého zemědělství v období začleňování České republiky do Evropské unie*. Brno, 2015. Disertační práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Doc. RNDr. Antonín Věžník, CSc.

- KOPČIL, R. *Cestovní ruch: učebnice pro střední odborná učiliště a střední školy pracující*. 2. vyd. Praha: Merkur, 1985.
- KOTÍKOVÁ, H., SCHWARTZHOFFOVÁ, E.: *Nové trendy v pořádání akcí a událostí (events) v cestovním ruchu*. Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha, 2008.
- KREJČÍ, T. *Regionální rozvoj: teorie, aplikace, regionalizace*. 1. vyd. V Brně: Mendelova univerzita, 2010. ISBN 978-80-7375-414-3.
- LINDEROVÁ, I. *Cestovní ruch: základy a právní úprava*. 1. Vyd. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2013. ISBN 978-80-87035-82-5.
- LUKÁŠKOVÁ, E., L. NEDOROST. *Veřejná ekonomika II.: financování vybraných odvětví veřejného sektoru*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010. ISBN 978-80-7318-954-9.
- MARKOVÁ, L. *Nové Město na Moravě*. vyd. 1. Havlíčkův Brod: Elmar, 2009. ISBN 978-80-904192-1-6.
- MÍCHAL, I. *Ekologická stabilita*. 1. vyd. Brno: Veronica, 1992. ISBN 80-85368-22-6.
- MÍCHAL, I. *Ekologická stabilita*. 2. rozš. vyd. Brno: Ministerstvo životního prostředí ČR, 1994. ISBN 80-85368-22-6.
- NOVOTNÁ, E. *Sociologický výzkum pro manažery*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2014. ISBN 978-80-24-1984-5.
- NOVOTNÝ, J. *Nové Město na Moravě a okolí: turistický průvodce*. Nové Město na Moravě: J. Khun, 1929.
- NOVOTNÝ J. *Sport v ekonomice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-666-0.
- OLECKÁ, I., K. IVANOVÁ. *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc, 2010. ISBN 978-80-87240-33-5.
- REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: GRADA Publishing, a.s, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6.
- ROSENBAUM, M. *Nové Město na Moravě: Novoměstsko-brána Vysočiny*. Brno, 1969.
- RUDOLFOVÁ, V. *Město mého srdce: novoměstské osobnosti na rozhlasových vlnách*. Nové Město na Moravě: Horácké muzeum, 2002. ISBN 80-90F08-1-2.
- ŘEHOŘOVÁ, P. *Geografie České republiky*. Vyd. 1. V Liberci: Technická univerzita, 2010. ISBN 978-80-7372-633-1.
- SURYNEK, A., R. KOMÁRKOVÁ, E. KAŠPAROVÁ. *Základy sociologického výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2001. ISBN 80-7261-038-4.

VAŠKO, M. *Cestovní ruch a regionální rozvoj*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2002. ISBN 80-245-0445-6.

VÁVRA, V., J. ŠTELCL, K. MALÝ. *Průvodce po geologických zajímavostech kraje Vysočina*. 1. vyd. Jihlava: Muzeum Vysočiny, 2008. ISBN 978-80-86382-30-2.

VESELÁ, J. *Sociologický výzkum*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2000. ISBN 80-7194-313-4.

WOKOUN, R. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Elektronická:

Agentura přírody a krajiny České republiky: Správa CHKO Žďárské vrchy. *Zdarskevrchy.ochranaprirody.cz*[online]. Praha - Chodov: VIZUS, 2016 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://zdarskevrchy.ochranaprirody.cz/zakladni-udaje-o-chko/zvlaste-chranena-uzemi/>

BIATLONMAG: Sezóna 2015/2016 [online]. Praha: Biatlonmag, 2015 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://biatlonmag.cz/sezona-2015-16/>

Biatlonový areál v Novém Městě byl otevřen, MŠMT ČR. *MŠMT ČR* [online]. 2011 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/pro-novinare/biatlonovy-areal-v-novem-meste-byl-otevren>

Cyklo aréna Vysočina: PŘEHLEDOVÁ MAPA SINGLETRACKŮ [online]. Nové Město na Moravě: NMNM, 2014 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: http://www.vysocina.bike/wp-content/uploads/2014/06/singletracky_planek1.jpg

Česká geologická služba: *půdní mapa 1 : 50 000* [online]. Praha 1: Ministerstvo životního prostředí, 2016 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: [1 http://mapy.geology.cz/pudy/](http://mapy.geology.cz/pudy/)

Česká televize, sport: *Tři měsíce před MS v biatlonu finišují v Novém Městě úpravy* [online]. Praha: Česká televize, 2012 [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/zimni-sporty/202387-tri-mesice-pred-ms-v-biatlonu-finisuji-v-novem-meste-upravy/>

Český rozhlas: *Nové Město na Moravě láká milovníky horských kol na závody Světového poháru* [online]. Praha: Český rozhlas, 2015 [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/ostatnidiscipliny/_zprava/nove-mesto-na-morave-laka-milovniky-horskych-kol-na-zavody-svetoveho-poharu--1493385

DVOŘÁČKOVÁ, Ivana. *Fluktuace pracovníků ve společnosti MEDIN, a.s.* Jihlava, 2013. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Vedoucí práce PhDr. Eva Půlkrábková, Dostupné z: <https://is.vspj.cz/bp/get-bp/student/30711/thema/3337>.

Idnes.cz: Nové Město už staví zásobník sněhu za 27 milionů. Chce vyhrát nad počasím [online]. Praha: MAFRA, a. s., 2015 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: http://jihlava.idnes.cz/vysocina-arena-bude-mit-snehu-dostatek-dy1-/jihlava-zpravy.aspx?c=A151023_2200575_jihlava-zpravy_evs

IN-POČASÍ: *Stanice - Přibyslav* [online]. Přibyslav: InMeteo, s.r.o., 2015 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: http://www.in-pocasi.cz/archiv/stanice.php?stanice=pribyslav&historie_bar_mesic=12&historie_bar_rok=2015&typ=srazky

Katastr nemovitostí: Nahlížení do katastru nemovitostí [online]. Praha: Český úřad zeměměřický a katastrální, 2016 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: http://www.ikatastr.cz/#ilat=49.575&ilon=16.056971&layers_3=0B0000FFTTFT&zoom=17&lat=49.57722&lon=16.05362

Jihlavská drbna: Nové Město na Moravě dá na provoz Vysočina Arény 850 tisíc korun [online]. Jihlava: ČTK, 2016 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.jihlavskadrbna.cz/z-kraje/zdarsko/830-nove-mesto-na-morave-da-klubu-na-provoz-vysocina-areny-850-tisic-korun.html>

MEDIN: Lékařské nástroje a implantáty. *MEDIN* [online]. 2011. vyd. Nové Město na Moravě, 2011, 2015 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://www.medin.cz/>

MTBS: UCI SVĚTOVÝ POHÁR [online]. Praha: Cycling Media s.r.o., 2016 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://mtbs.cz/clanek/uci-svetovy-pohar-dhi-1-51244/kategorie/kalendar-dh>

Nemocnice Nové Město na Moravě. MISE, DICOM. *Nemocnice Nové Město na Moravě* [online]. 2015. vyd. 2015 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://www.nnm.cz/2011/?rezim=media&id=uvod&month=04&year=2015>

Nové Město na Moravě: Sportovní oddíly, spolky, kluby a organizace [online]. Nové Město na Moravě: Nové Město na Moravě, 2016 [cit. 2016-03-14]. Dostupné z: <https://www.nmnm.cz/sportovni-organizace>

Nový provoz MHD: MHD na Vysočině v Novém Městě na Moravě. MHD ŽIVĚ.CZ. *Nový provoz MHD* [online]. 2010. vyd. 2013 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: http://www.mhdzive.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=166:novy-provoz-mhd-na-vysocine-v-novem-meste-na-morave&catid=14&Itemid=143

OEZ: *Mistrovství světa v biatlonu 2013. Byli jsme u toho* [online]. Letohrad: oez, 2016 [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: <http://www.oez.cz/aktuality/mistrovstvi-sveta-v-biatlonu-2013-byli-jsme-u-toho>

RISY.cz: *Obce - Nové Město na Moravě. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. RISKY.cz* [online]. Praha 2, 2011 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=596230>

Ski areál Nové Město na Moravě. *Ubytování a dovolená v ČR* [online]. ©2000-2013 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://www.turistik.cz/cz/kraje/vysocina/okres-zdar-nad-sazavou/nove-mesto-na-morave/ski-areal-nove-mesto-na-morave/>

Sport.idnes.cz: *První české vítězství v Novém Městě: logistika šampionátu funguje* [online]. Praha: MAFRA, a.s., 2013 [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/mistrovstvi-sveta-v-biatlonu-v-novem-meste-na-morave-p0l-/biatlon.aspx?c=A130207_205446_biatlon_ald

STRAUSS, A. a J. CORBINOVÁ. *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice: AL-BERT, 1999. ISBN 808583460X.

SPORTEN. *SPORTEN: český výrobce lyží a snowboardů* [online]. Nové Město na Moravě, 2015 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://www.sporten.cz/>

Ústav územního rozvoje: *Nové Město na Moravě* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4481>

Vysočina Aréna: Návštěva prezidenta ČR ve Vysočina Aréně [online]. Nové Město na Moravě: vysočina aréna, 2014 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.vysocina-arena.cz/cz/clanek-navsteva-prezidenta-cr-ve-vysocina-arene-161.html>

Zubří Země. *MAS Zubří Země* [online]. Místní akční skupina Zubří Země, 2016 [cit. 2016-05-11]. Dostupné z: <http://www.zubrizeme.cz/text-schvalena-sclld-2014-2020/>

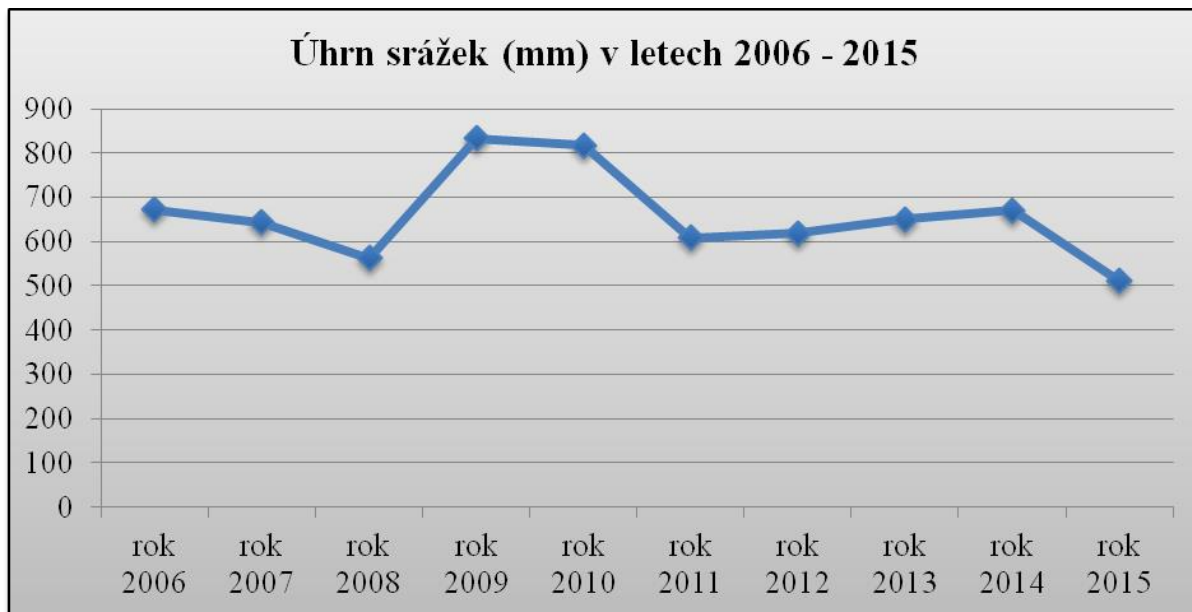
Žďárský deník: Nové Město dá další desítky milionu do Vysočina Arény [online]. Praha: VLTAVA-LABE-PRESS, a.s., 2012 [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: http://zdarsky.denik.cz/zpravy_region/nove-mesto-da-dalsi-desitky-milionu-do-vysocina-areny-20120927.html

Žďárský průvodce: *VYSOČINA ARÉNA - NMNM* [online]. Žďár nad Sázavou: Katalog firem Žďár nad Sázavou a okolí, 2015 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.zdarskypruvodce.cz/nove-mesto-na-morave/vysocina-arena/>

13. PŘÍLOHY

Přílohy A: grafy

Graf 1: Vývoj úhrnu srážek v letech 2006–2015

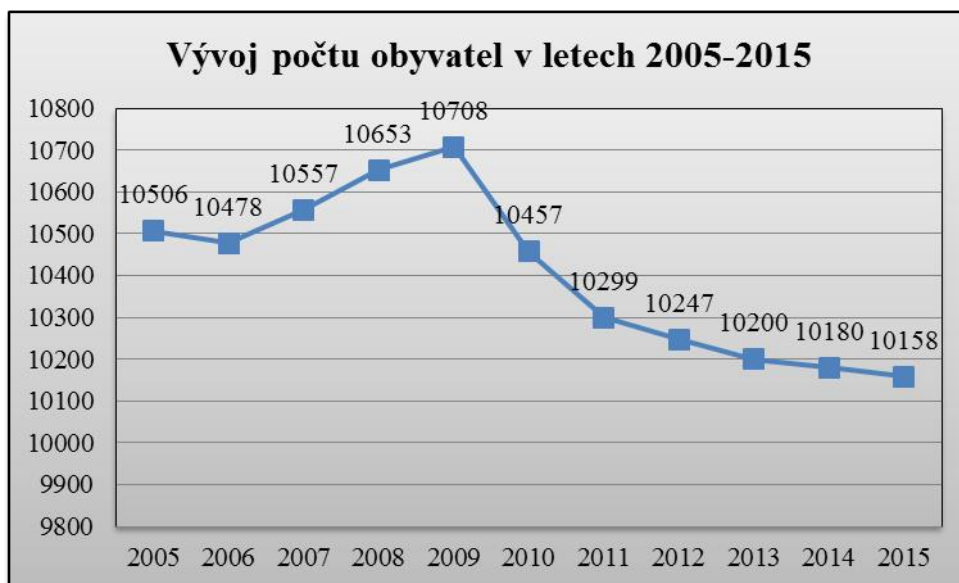
Zdroj: Stanice Přebyslav, 2015; online, vlastní zpracování

Graf 2: Věková struktura obyvatel k 31. 12. 2014

Zdroj: Regionální informační servis, 2015; online, vlastní zpracování

Graf 3: Vývoj počtu obyvatel v letech 2005–2015

Zdroj: Český statistický úřad, Jihlava, 2016; online, vlastní zpracování

Graf 4: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v letech 2006–2014

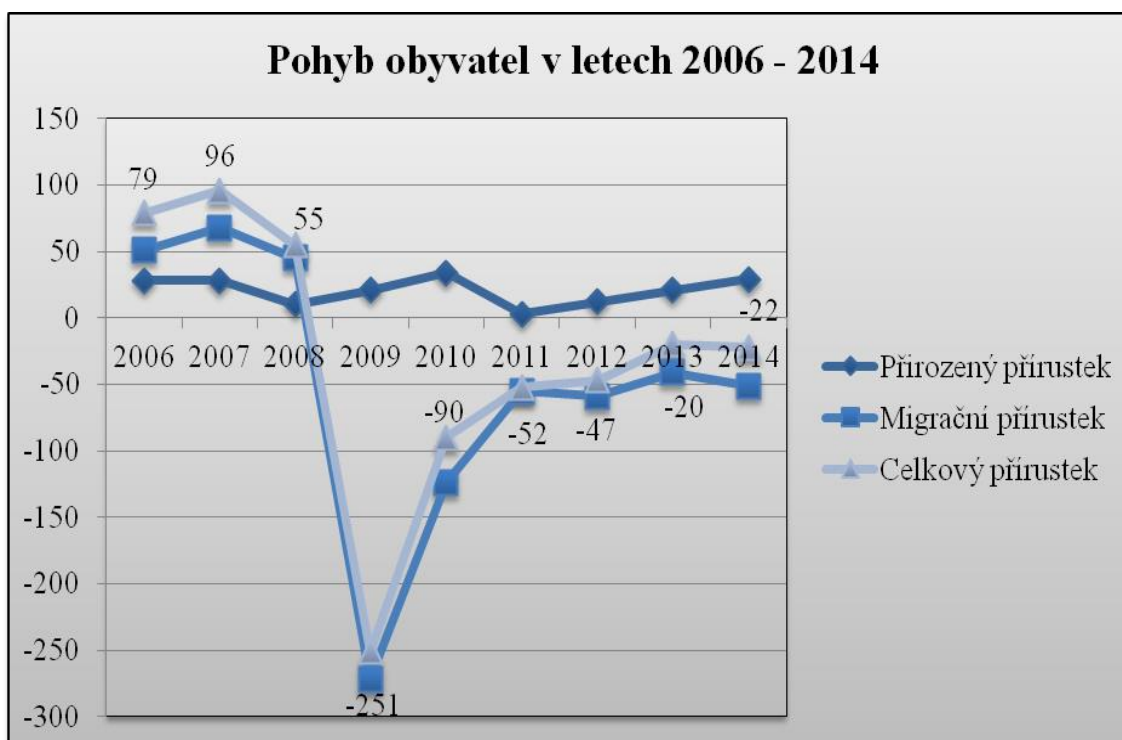
Zdroj: Český statistický úřad, Jihlava, 2016; online, vlastní zpracování

Graf 5: Vývoj počtu ekonomických subjektů na území Města v letech 2006–2014

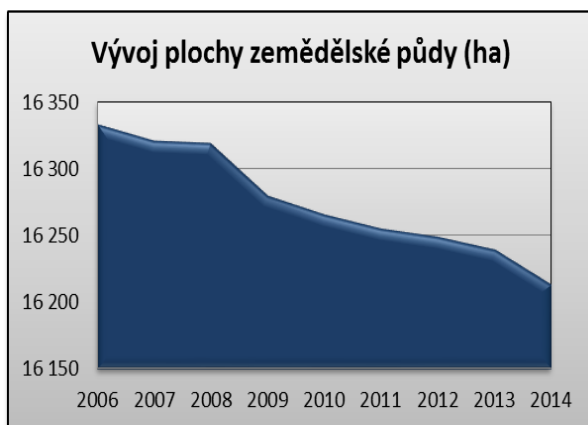
Zdroj: Český statistický úřad, Jihlava, 2016; online, vlastní zpracování

Graf 6: Vývoj pohybu obyvatel v letech 2006–2014

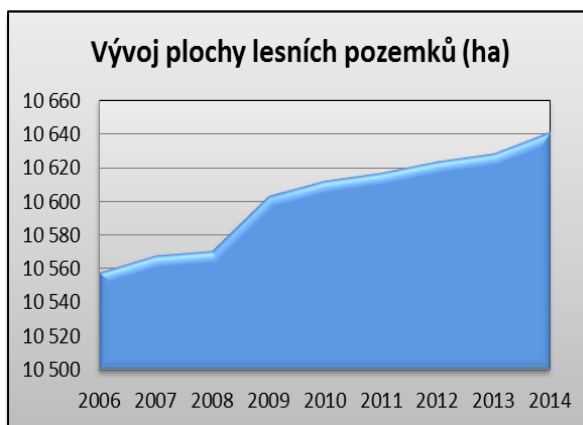

Zdroj: Český statistický úřad, Jihlava, 2016; online, vlastní zpracování

Graf 7: Vývoj ploch zemědělské půdy (ha)

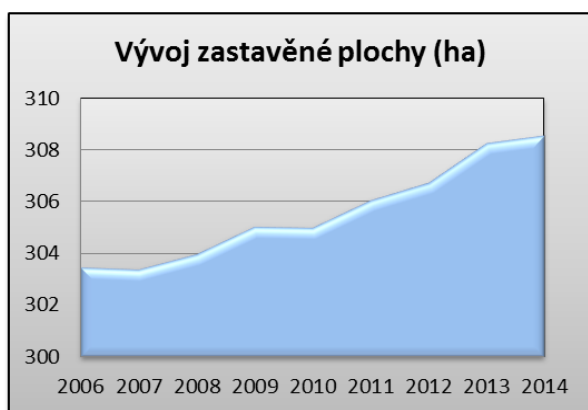

Graf 8: Vývoj ploch lesních pozemků (ha)

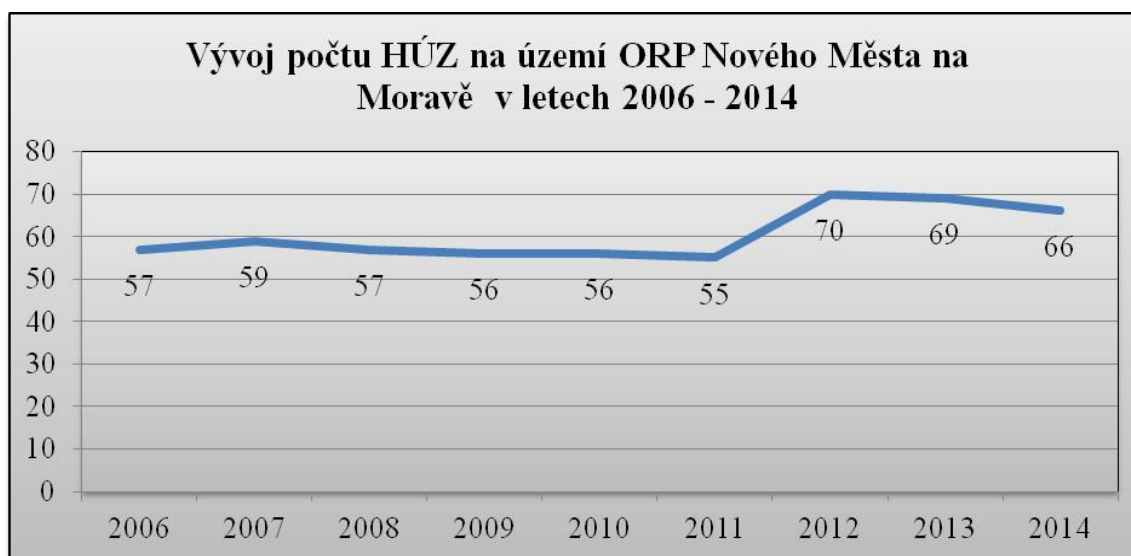
Zdroj: Český statistický úřad, Jihlava, 2016; online, vlastní zpracování

Graf 9: Vývoj zastavěných ploch (ha)

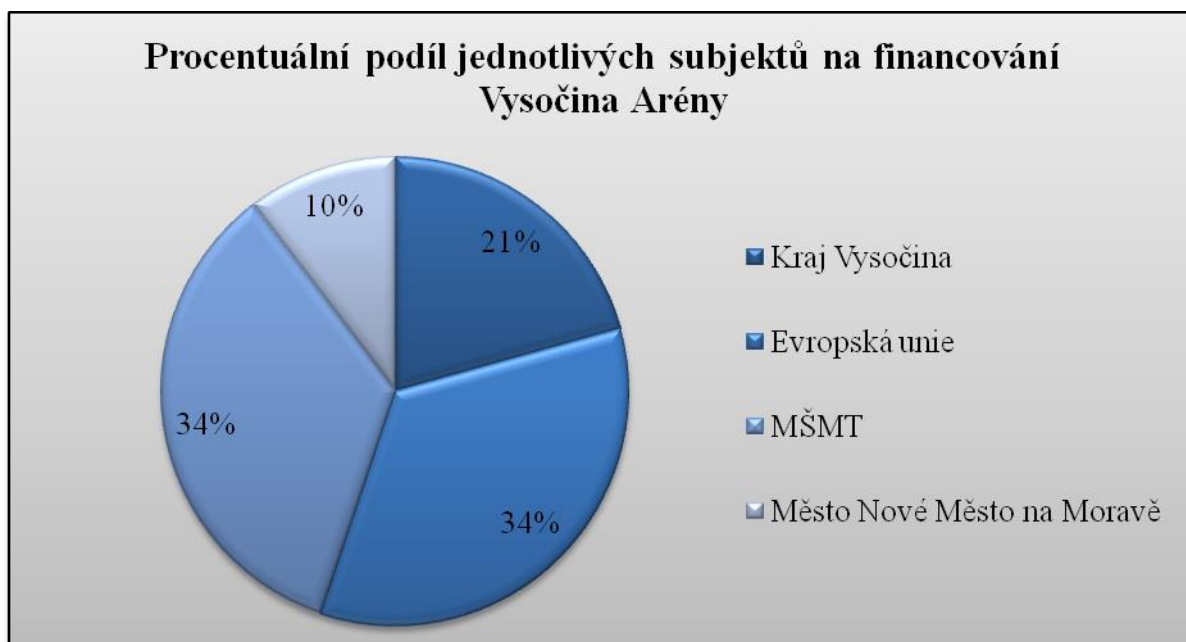
Zdroj: Český statistický úřad, Jihlava, 2016; online, vlastní zpracování

Graf 10: Vývoj počtu HÚZ na území ORP NMnM v letech 2006–2014

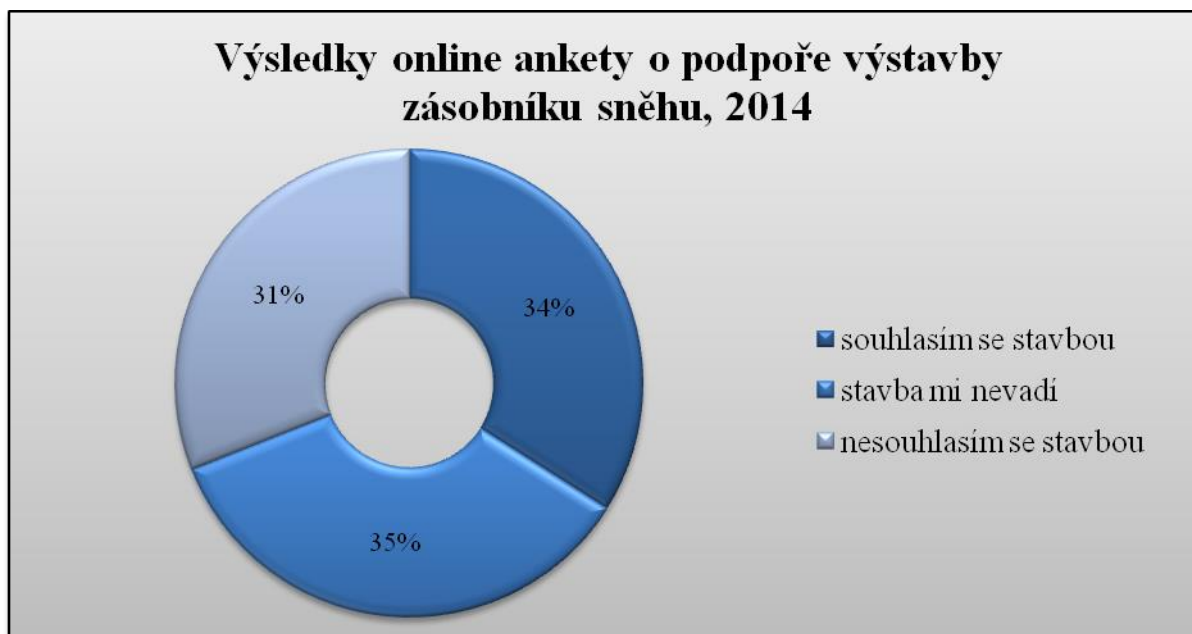
Zdroj: Český statistický úřad, Jihlava, 2016; online, vlastní zpracování

Graf 11: Procentuální podíl jednotlivých subjektů na financování výstavby Vysočina Arény

Zdroj: MŠMT ČR 2011: online, vlastní zpracování do příloh

Graf 12: Výsledky online ankety o podpoře výstavby zásobníku sněhu, 2014

Zdroj: Idnes.cz, 2015; online, vlastní zpracování

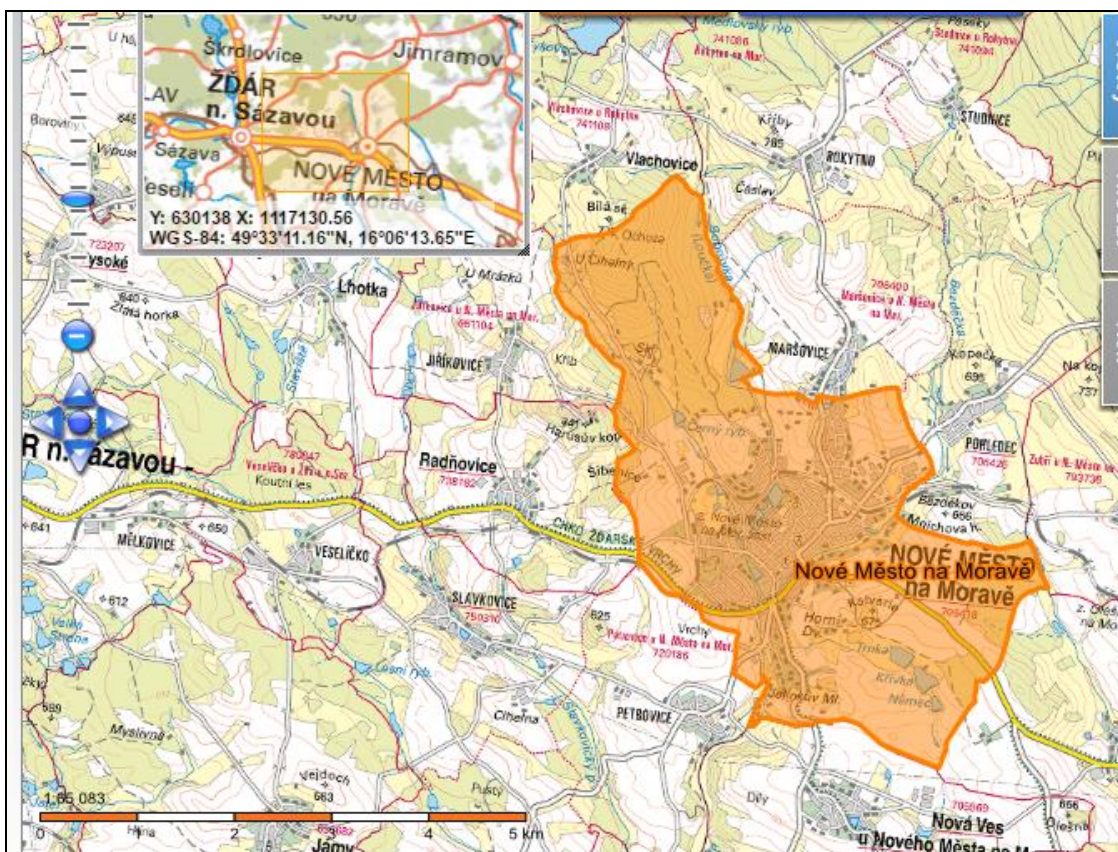
Přílohy B: obrázky, mapy

Obrázek 1: Lokace Nového Města na Moravě

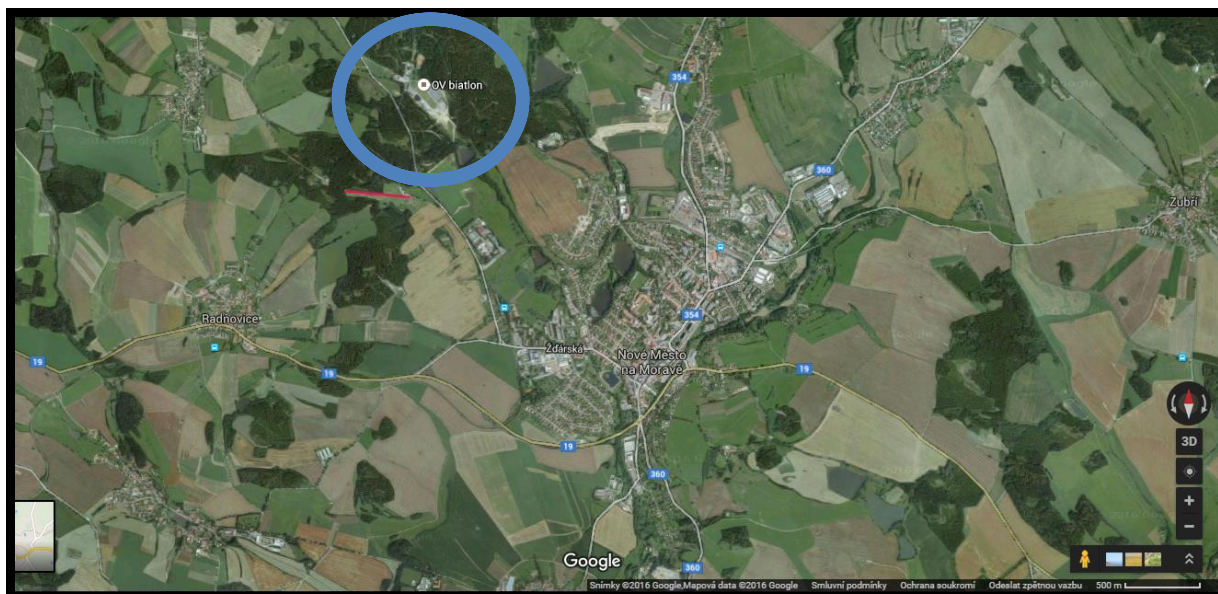
Zdroj: Vysocina Arena, 2013

Obrázek 2: Vymezení hranic vybraného území (1:53 883)

Zdroj: Katastr nemovitostí, 2015

Obrázek 3: Lokace Vysočina Arény (1:500)

Zdroj: Google.maps.com, 2016

Obrázek 4: Letecký pohled 2006

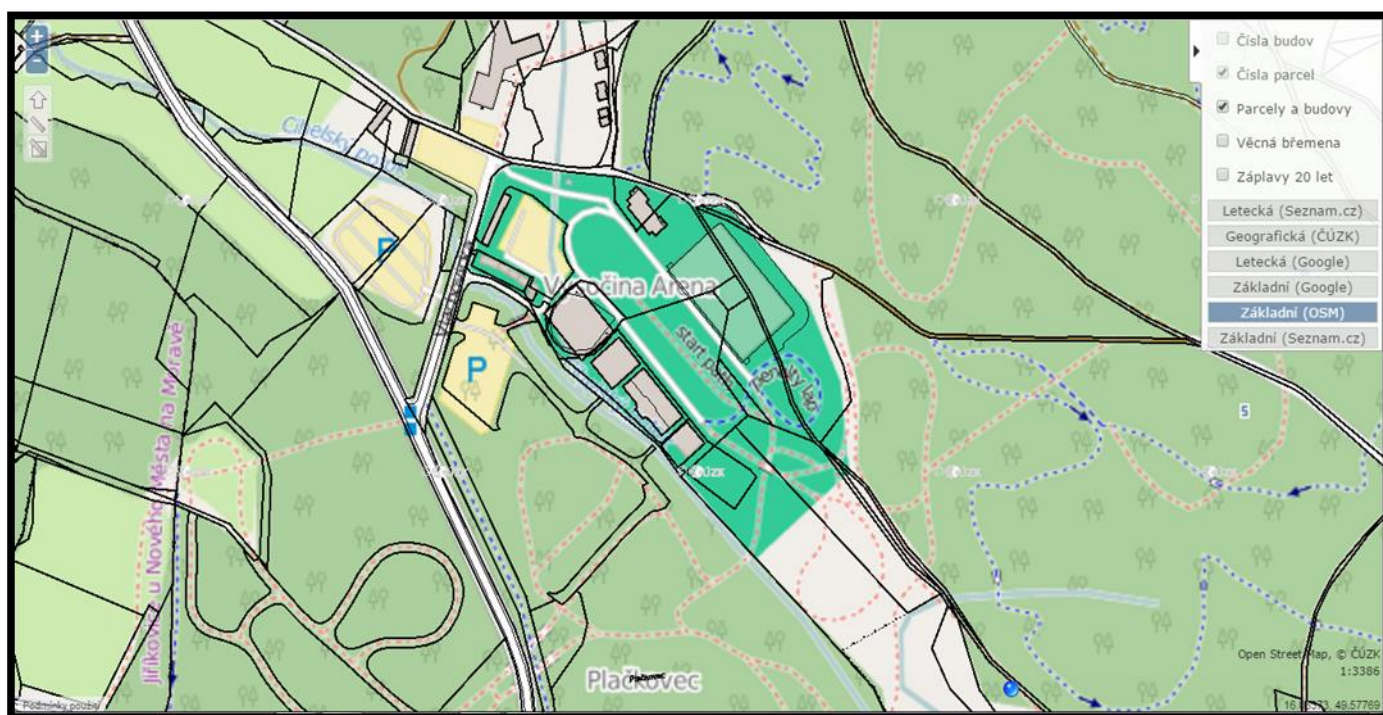
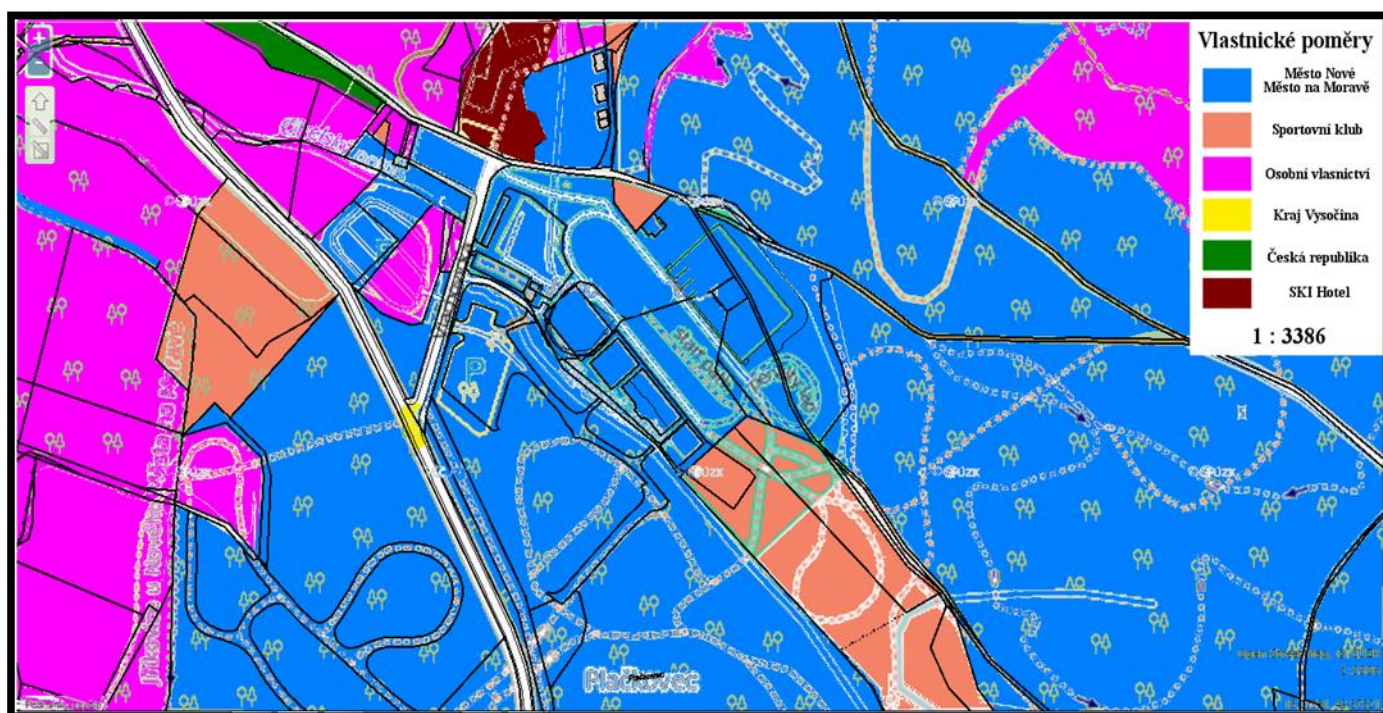

Zdroj: mapy.cz, 2016; online

Obrázek 5: Letecký pohled 2015

Obrázek 6: Vlastnické poměry Vysočina Arény a okolí (1 : 3386)

Zdroj: Katastr nemovitostí, 2016; vlastní zpracování

Obrázek 7: Divácká návštěvnost Mistrovství světa v biatlonu 2013

Zdroj: Vysočina Aréna, 2015

Obrázek 8: Divácká návštěvnost Světového poháru horských kol 2015

Zdroj: Vysočina Aréna, 2015

Obrázek 9: Mapa singletracků

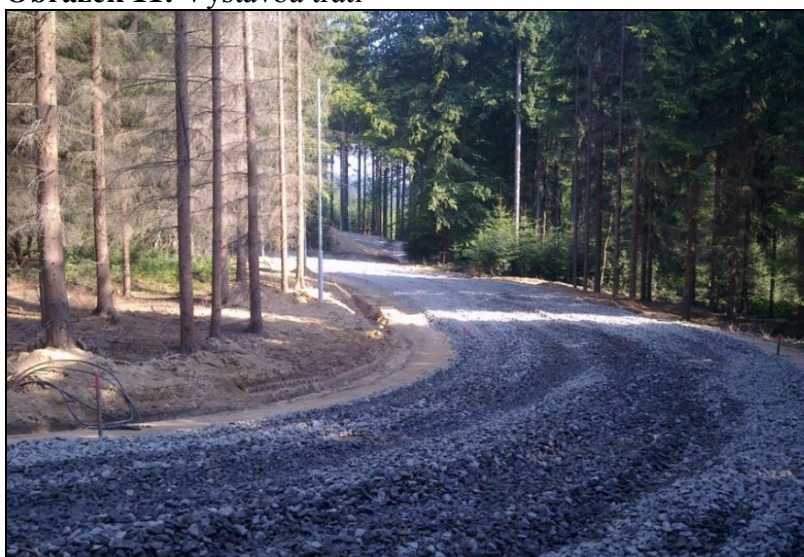
Zdroj: Vysočina bike, 2014

Obrázek 10: Stavění tunelu

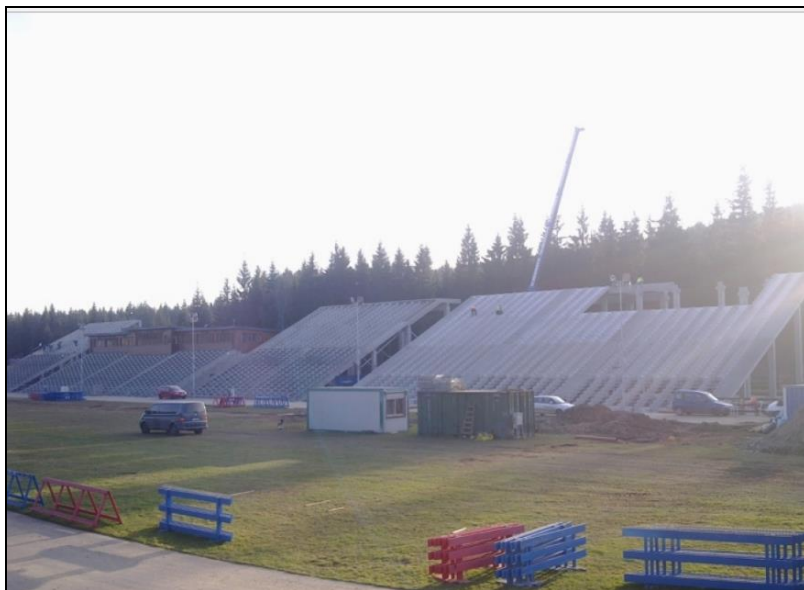
Zdroj: Vysočina Aréna, 2016

Obrázek 11: Výstavba tratí

Zdroj: Vysočina Aréna, 2016

Obrázek 12: Nové tribuny

Zdroj: Vysočina Aréna, 2016

Obrázek 13: Pohled na novou Office Arénu

Zdroj: Vysočina Aréna, 2016

Přílohy C: rozhovory, dotazník

Příloha C – 1: Rozhovor se starostou Michalem Šmardou a místostarostou Stanislavem Markem

Rozhovor se starostou Michalem Šmardou a místostarostou Stanislavem Markem proběhl dne 21. března 2016. Úvodem pan starosta sdělil základní ekonomické údaje o financování výstavby a její současný provoz, také vysvětlil fungování spolupráce radnice – Sportovní klub.

V roce 2010 Rada Města rozhodla o výstavbě Vysočina Arény, kterou na městských pozemcích provozuje Sportovní klub. Tyto pozemky Město dlouhodobě pronajímá Sportovnímu klubu. Město přispělo na výstavbu Vysočina Arény celkem 30 milionů korun, z toho 50 % na samotnou výstavbu areálu a zbývajících 50 % směřovalo na doplňující infrastrukturu. Město má každoročně vyhrazené tři miliony korun na podporu místního sportu a jejich rozdělení záleží na jednotlivých aktivitách klubů/spolků/organizací. Od roku 2013 přispívalo Město Sportovnímu klubu na konání jednotlivých akcí, například na Mistrovství světa v biatlonu v roce 2013 vynaložilo Město dva miliony korun. Od letošního roku (2016) se však tento způsob financování změnil a rozhodlo se pro dlouhodobé finanční zajištění chodu Vysočina Arény v roční výši 850 000 Kč. Tyto finanční prostředky slouží k zajištění běžného provozu, aby byla Aréna přístupná široké veřejnosti po co nejdelší dobu. Jednotlivé akce (Mistrovství světa, Mistrovství Evropy, Mistrovství ČR) jsou dofinancovávány nezávisle na tomto příspěvku, radní odhadují dvě až tři takovéto speciální akce ročně – např. na konání Mistrovství Evropy v Canicrossu 2016 vynaloží Město 150 tisíc korun.

Při pořádaných akcích bývá naplněna ubytovací kapacita nejen na území ORP Nové Město na Moravě, ale i v celém kraji. Během největší pořádané akce – Mistrovství světa v biatlonu byla obsazena ubytovací zařízení takzvaně „od Brna po Prahu“, avšak příjmy z ubytování jsou pro Město téměř zanedbatelné. V roce 2015 činily tyto příjmy okolo 200 tisíc korun, což je téměř dvojnásobek než v roce 2010.

Co se týká infrastruktury, došlo k velkému rozvoji těsně před Mistrovstvím světa biatlonu, kdy se Městu podařilo přesvědčit vedení Kraje Vysočina a České dráhy k obnově některých úseků. Komunikace byly zdárně upraveny ještě před zahájením a následně vše proběhlo bez komplikací.

Další menší rozšíření se již plánují, v současné době probíhá průzkum, o co by měli občané největší zájem. V úvahu připadá vybudování dětského hřiště, či zavedení spojů MHD přímo do Arény. Na takovéto akce má Město každoročně vyhrazeno 900 tisíc korun.

Jak vnímáte zásah do krajiny z hlediska ovlivnění kvality života místních obyvatel?

Město má vypracovaný decimální plán, podle kterého se řídí a tak tomu bylo i při rozhodování výstavby tratí ve Vysočina Aréně. Vše proběhlo pod správou CHKO Žďárské vrchy, která vytvořila silnou oponenturu a dohlížela na veškeré výstavby. Množství vykáčeného porostu bylo poměrem znovu vysazeno v jiných částech Města. Zde je důležité zmínit, že tratě nejsou z klasického asfaltu, ale ze speciální směsi minerálního betonu.

Na otázku týkající se dobrovolného zapojení občanů do organizace závodů a o činnosti orgánů Města se dostavila jednoslovná odpověď – TRADICE. Tradiční dobrovolné zapojení občanů zde není nic neobvyklého a nečekaného. Z pohledu organizace závodů se zapojují občané každého věku a to nejen sportovně nebo divácky, ale i organizačně. Je to pro ně součástí místní kultury. Samozřejmě vše závisí na marketingu jednotlivých akcí, ale i na menších závodech se podílí mnoho lidí z řad občanů. Tužší spolupráci lze očekávat ze strany menších podniků, ale i ta se v posledních pěti letech výrazně zlepšila.

Z pohledu projeveného zájmu o činnosti Města se občané zapojují následovně:

	ano, často	občas	ne
žádostmi o informace		⊕	
na veřejném zasedání zastupitelstva	⊕		
účastí na zasedání starosty s občany	⊕		
dotazy na úřadu	⊕		
ankety na webu nebo v místním deníku		⊕	
účastí v internetových diskusích s představiteli města			⊕
předkládáním vlastních návrhů		⊕	
jinými formami (prosím vypíšte):	„super-ankety“ přímo do schránek občanů aplikace „lepší místo pro komunikaci“ facebookové stránky Města osobní setkání s občany pořádané 1krát za rok		

Za jednou z nejúčinnějších metod získávání informací přímo od občanů považujeme tzv. „super anketu“, kdy občané dostanou do schránek hlasovací lístky s otázkou a podobnými informacemi. Následně občané mohou vyplněné lístky odevzdat na několika místech. Při posledním hlasování se nám vrátili čtyři tisíce zodpovězených lístků z šesti tisíc, což je vyšší účast než při volbách.

Příloha C – 2: Rozhovor s představitelkou Sportovního klubu NMnM Bc. Michaelou Buchtovou

Dne 2. května 2016 proběhl rozhovor s vedoucí trenérkou sportovního střediska biatlonu Sportovního klubu NMnM Bc. Michaelou Buchtovou. Paní Buchtová zodpověděla hlavní vytyčené výzkumné otázky a podělila se o osobní názory.

Začátkem rozhovoru uvedla paní Buchtová, že Sportovní klub pokrývá část nákladů na každou z akcí a také z nich má částečné příjmy. Tyto příjmy jsou využity na provoz či obnovu Vysočina Arény, na pořádání právě takových akcí a pro podporu plynulého fungování sportu pod záštitou Sportovního klubu.

Z environmentálního hlediska jsem se při rozhovoru zaměřila na dotazování konkrétních vybetonovaných částí, kterými se staly: kolečková dráha o délce dvou kilometrů, při různých kombinacích okruhů), dále pak ovál na stadionu a prostor pro buňky a parkoviště. Při dotazu na přesný počet hektarů vykáčeného lesa neměla paní Buchtová přesná data k dispozici ovšem celkového zásahu do krajiny při výstavbě je si Sportovní klub vědom a ve spolupráci s ostatními organizacemi se snaží a podporuje obnovu původní zeleně. Cílem je nechat Areál zasazen do okolní přírody a postupně ji navrátit do původní podoby. Okolí se postupně upravuje.

Z druhé strany si musíme uvědomit, že v dnešní době pro pořádání velkých světových sportovních akcí je nutné mít vybudováno zázemí. Pokud můžeme porovnávat i jiné světové areály, kde se neustále infrastruktura rozšiřuje, náš areál je odlišný a není považován za vyloženě megalomanský. Stále vnímáme poměrně velké zasazení Areálu do přírody a snahu o zachování tohoto rázu.

S nápadem rozšíření městské infrastruktury přímo do Vysočina Arény je paní Buchtová osobně spokojena, ze strany Sportovního klubu vnímá nápad rozšíření MDH za další vhodnou alternativu dopravy do Areálu, převážně pro méně mobilnější jedince, nicméně přístupové cesty jsou pro širokou veřejnost dobře dostupné (silnice 2. třídy, cyklostezky, lesní cesty apod.).

Se souvisejícím rozvojem infrastruktury lze vyzvednout i rozvoj Sportovního klubu a nárůst zájmu o sport po výstavbě Vysočina Arény. Sportovní klub je již tradičně jeden z nejvýznamnějších klubů ve Městě, kde SK reprezentovala řada sportovců. Běžek lyžování je již tradicí, stejně jako severská kombinace a tím, že se Areál rozrostl ještě o kvalitní zázemí

pro biatlon, navýšil se zájem i o tento sport. Velký podíl na nárůstu zájmu má i větší popularita tohoto sportu. Největší zájem o sportovní aktivity ve Vysočina Aréně je zejména z řad veřejnosti. Během roku se zde vystřídá celá řada kondičních či rekreačních sportovců včetně rodin s dětmi.

Příloha C – 3: Dotazník

- 1) V Novém Městě na Moravě
 - a) Žiji od narození
 - b) Žiji déle než pět let
 - c) Žiji méně než pět let
 - d) Jsem návštěvník/turista
 - e) Jiné

- 2) Vysočina Arénu
 - a) Navštěvuji aktivně (sport, turistika)
 - b) Navštěvuji pasivně (účastním se jako divák soutěží)
 - c) Navštěvuji aktivně i pasivně
 - d) Nenavštěvuji (přejděte na otázku č. 7)

- 3) Jak často **AKTIVNĚ** navštěvujete Vysočina Arénu?
 - a) 1x týdně
 - b) Více než 1x týdně
 - c) Párkrát do měsíce
 - d) Párkrát do roka
 - e) Nenavštěvuji

- 4) Jak často **PASIVNĚ** (z pohledu diváka) navštěvujete Vysočina Arénu?
 - a) Při každém závodu (místní i mezinárodní soutěže)
 - b) Pouze při místních soutěžích
 - c) Pouze při mezinárodních soutěžích
 - d) Příležitostně
 - e) Nenavštěvuji
 - f) Jiné.....

- 5) Ve kterém období nejčastěji navštěvujete Vysočina Arénu? (možno více možností)
 - a) Jaro
 - b) Léto
 - c) Podzim
 - d) Zima

- 6) Navštěvujete Vysočina Arénu po výstavbě častěji než před její výstavbou?
 - a) Ano
 - b) Ne
 - c) Navštěvuji ji stejně jako před výstavbou

- 7) Považujete výstavbu Vysočina Arény za přínosnou pro rozvoj Města?
 - a) Ano
 - b) Ne (přejde na otázku č. 12)
 - c) Nedovedu posoudit

- 8) Ve kterých oblastech si myslíte, že došlo ke zlepšení. Označte čísla 1- 5, kde 1 = došlo k výraznému zlepšení, 2 = došlo k částečnému zlepšení, 3 = nedošlo ke zlepšení, 4 = došlo ke zhoršení, 5 = nedovedu posoudit

	1	2	3	4	5
Kulturní nabídka					
Sportovní možnosti					
Další nabídka pro volný čas					
Úroveň sociálních služeb					
Bezpečnost					
Úroveň hromadné dopravy					
Stav silnic pro vlastní dopravu					
Nákupní možnosti					
Čistota obce					
Celkový vzhled obce					
Příroda v okolí					
Zvýšení atraktivity města a přísun turistů					
Jiné.....					

- 9) Jak byste ve Vysočina Aréně ohodnotili zajištění a průběh všech soutěží. Oznamkujte, jako ve škole (1 – výborné, 5 – nedostatečné)

	1	2	3	4	5
Stravovací služby					
Hygienických služby					
Zdravotní zázemí					
Doprovodný program					
Bezpečnost					
Parkovací plochy					
Zvuková hluchost					

- 10) Shledáváte vykácení části lesa za odpovídající cenu pro vytvoření nových lyžařských a cyklistických stezek?

- a) Ano, zcela
- b) Ano, ale další kácení bych již nepodpořil/a
- c) Ne
- d) Nedovedu posoudit
- e) Jiné

- 11) Jaký je Váš názor na vytvoření zásobníku sněhu, který vyžaduje 1ha orné půdy a náklady převyšující 27 milionů korun?

- a) Ano, bude v budoucnu využíván
- b) Ano, ale obávám se nevyužitelnosti zařízení do budoucna
- c) Ne
- d) Nedovedu posoudit
- e) Jiné....

- 12) Ocenil/a byste vytvoření či rozšíření nových komunikací pro přístup do Vysočina Arény?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nedovedu posoudit
- d) Jiné

13) Ocenil/a byste přesun koncertů z centra města do Vysočina Arény?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nedovedu posoudit
- d) Je mi to jedno
- e) Jiné

14) Uvítali byste rozšíření služeb ve Vysočina Aréně v rámci:

- a) Gastronomických služeb – při soutěžích
- b) Gastronomických služeb - trvale
- c) Ubytovacích služeb
- d) Wellness služeb
- e) Rozšíření není nutné
- f) Nedovedu posoudit
- g) Jiné.....

15) Uvítali byste výstavbu některého dalšího sportovního zařízení?

- a) Sportovní hala
- b) Horolezecká stěna
- c) Rychlobruslařská dráha – zimní stadion
- d) Olympijská hala
- e) Jiné

16) Jste:

- a) Muž
- b) Žena

17) Ve věku:

- a) do 18 let
- b) 19–30 let
- c) 31–40 let
- d) 41–50 let
- e) 51–60 let
- f) 61 a více let

18) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) Základní
- b) Střední bez maturity
- c) Střední s maturitou
- d) Vysokoškolské

19) Jste:

- a) Zaměstnaný/á
- b) Podnikatel/ka
- c) Student/ka
- d) Důchodce/kyně
- e) Nezaměstnaný /á
- f) Na mateřské dovolené